

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Zdroje financování nestátní neziskové organizace

Vypracoval: Petra Kučerová
Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra KUČEROVÁ**
Osobní číslo: **E11712**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Název tématu: **Zdroje financování nestátní neziskové organizace**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je analyzování nestátní neziskové organizace z hlediska zdrojů jejího financování.

Osnova:

1. Pozice nestátních neziskových organizací v ekonomickém systému
2. Finanční zdroje nestátních neziskových organizací
3. Význam fundraisingu pro nestátní neziskové organizace
4. Marketing nestátních neziskových organizací jako podpora fundraisingu
5. Analýza vybrané nestátní neziskové organizace

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- BAČUVČÍK, Radim. Marketing neziskových organizací. 1. vyd. Zlín: Verbum Publishing s. r. o., 2012. 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9.
- BACHMANN, Pavel. Management neziskové organizace. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. 281 s. ISBN 978-80-7435-130-3.
- BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ. Ekonomika a financování neziskových organizací. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- ČEPELKA, Oldřich a kol. Práce s veřejností v nepodnikatelském sektoru. 2. vyd. Liberec: Nadace Omega, 1997. 113 s. ISBN 80-902376-0-6.
- DUBEN, Rostislav. Ekonomika veřejného sektoru II. Některá teoretická východiska, formy a nástroje realizace činností veřejném sektoru, Praha: Vysoká škola ekonomická, 2001, 322 s., ISBN 80-245-0160-0.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka. Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. 128 s., ISBN: 80-902-7523-0.
- NOVOTNÝ, Jiří a Martin LUKEŠ. Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací. Praha, Oeconomica, 2008, 168 s., ISBN 978-80-245-1473-4.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení. Druhé aktualizované vydání. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
- RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně. 8. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
- TOMÁŠKOVÁ, Eva. Veřejné finance. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 115 s. ISBN 80-210-4177-3.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 8. března 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 370 05 Česká Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitzmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Zdroje financování nestátní neziskové organizace“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Tajanově dne 15. 4. 2014

.....
Petra Kučerová

Poděkování

V první řadě bych na tomto místě chtěla poděkovat panu Ing. Jaroslavu Šetkovi, Ph.D. za to, že se ujal vedení mé bakalářské práce. Děkuji mu za cenné rady, které mi během zpracovávání práce poskytl a za to, že byl ochoten kdykoliv zodpovědět veškeré mé dotazy.

Zároveň moje díky patří ředitelce Oblastní charity Klatovy paní Bc. Marii Malkusové za umožnění spolupráce s organizací a především pracovníci ekonomického úseku paní Ing. Radce Maňasové, která mi poskytla potřebné materiály ke zpracování bakalářské práce, a vždy se mi snažila vyjít vstříc navzdory časové vytíženosti.

Obsah

1	Úvod	3
2	Teoretické vymezení neziskové organizace	5
2.1	Vize, poslání a cíle neziskových organizací	6
2.2	Typy neziskových organizací.....	8
2.3	Státní a nestátní nezisková organizace	10
3	Zařazení neziskových organizací do komplexu národního hospodářství	12
3.1	Ziskový sektor	12
3.2	Neziskový sektor	12
3.2.1	Veřejný neziskový sektor	13
3.2.2	Soukromý neziskový sektor	13
4	Získávání zdrojů neziskových organizací	15
4.1	Zdroje a příjmy nestátních neziskových organizací.....	15
4.1.1	Veřejné zdroje	16
4.1.2	Zdroje ze soukromého sektoru	17
4.1.3	Vlastní zdroje získané činností organizace.....	17
5	Fundraising	19
5.1	Fundraising jako plánovaný proces.....	19
5.2	Osoby zabývající se fundraisingem	20
5.3	Způsoby fundraisingu.....	21
6	Marketing neziskových organizací	23
6.1	Neziskový marketingový mix	23
7	Metodika	25
8	Oblastní charita Klatovy – popis a postavení organizace	26
8.1	Zdroje financování Oblastní charity Klatovy.....	27
8.2	Střediska Oblastní charity Klatovy a rozbor jejich financování	30

8.3	Financování Oblastní charity Klatovy celkem.....	45
9	Návrhy opatření.....	48
10	Závěr.....	51
I.	Summary and keywords.....	54
II.	Seznam použitých zdrojů.....	55
III.	Seznam obrázků, tabulek a grafů	
IV.	Seznam použitých zkratk	

1 Úvod

Tématem bakalářské práce jsou Zdroje financování nestátní neziskové organizace. Výběr tématu pramenil z mého zájmu o tuto problematiku, zároveň z dřívějších zkušeností získaných v rámci ekonomické praxe na střední škole v nestátní neziskové organizaci Oblastní charitě Klatovy. Tato organizace se současně stala podkladem pro praktickou část této práce.

Bakalářská práce „Zdroje financování nestátní neziskové organizace“ má za cíl analyzovat nestátní neziskovou organizaci z hlediska zdrojů jejího financování. V případě zjištěných nedostatků má navrhnout možné změny, které by měly za následek zlepšení systému financování a tím i situace organizace.

Neziskový sektor je jednou z důležitých součástí ekonomiky a politického prostředí ve všech zemích. Je zároveň přirozenou součástí naší společnosti. Neziskové organizace vynakládají úsilí na pomoc lidem ve všech oblastech jejich života, a proto je jeho existence pro lidskou společnost tak důležitá. Hlavním cílem není návratnost investic a dosahování zisku, ale dobrá vůle a snaha pomoci druhým. Případně dosažený zisk není rozdělován mezi vlastníky nebo vedení organizace, ale opětovně použit na předem stanovené cíle a poslání.

Poslání neziskových organizací sice o penězích nemluví, ale k tomu, aby organizace přežila, jsou příjmy nezbytné. Hovoříme sice o neziskových organizacích, přesto i tyto potřebují finanční zdroje, aby obstály v silném konkurenčním boji v prostředí tržní ekonomiky. Hlavní nevýhoda oproti institucím tržního sektoru spočívá v omezených možnostech se rozvíjet, což je dáno nedostatečným množstvím finančních prostředků. Pokud se mají nestátní neziskové organizace ubránit tlaku konkurence, měly by využít všechny dostupné možnosti a zaměřit se kromě pomoci druhým i na aktivity spojené s hledáním nových způsobů, jak si opatřit dostatečné množství finančních zdrojů. Nezbytná je při tom podpora veřejnosti využívající jejich služby, podpora nadací, individuálních sponzorů a dárců a současně podpora institucí státu, které mohou na základě žádosti nestátní neziskové organizaci poskytnout potřebné prostředky.

Činnosti, postupy a metody získávání finančních či jiných zdrojů zajišťuje fundraising. Je to nástroj, který slouží k přesvědčení lidí k tomu, aby udělali dobrý skutek a darovali nestátním neziskovým organizacím nejen finanční prostředky, ale také svůj čas

a důvěru. Jako podpora fundraisingu může sloužit marketing, i když všeobecně existuje názor, že využívání marketingových aktivit u neziskových organizací není účelné.

Bakalářská práce může sloužit Oblastní charitě Klatovy jako podklad k tomu, aby si udělala ucelený přehled o zdrojích financování za uplynulé roky. Na konci práce předkládám vlastní návrhy, jak financování zefektivnit. Záleží pouze na Oblastní charitě Klatovy, zda se těmito návrhy nechá do budoucna inspirovat.

2 Teoretické vymezení neziskové organizace

Nezisková organizace je pojem, který není přesně formulován v žádném platném legislativním předpise České republiky. V zásadě náleží organizace občanského sektoru k subjektům soukromého práva, zejména do oblasti působnosti občanského zákoníku. Problematika jednotlivých typů neziskových organizací je promítnuta do více všeobecných zákonů – občanský a obchodní zákoník, daňové zákony a do řady zvláštních zákonů hovořících o jednotlivých typech neziskových organizací. Zmínku o neziskových organizacích obecně nalezneme pouze v zákoně o daních z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.), zde ale chybí konkrétní vymezení a podrobnější vysvětlení pojmu. Tento zákon pouze vymezuje neziskové organizace jako subjekty, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání (dle obchodního zákoníku = soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a za účelem dosažení zisku).¹

NO jsou charakterizovány jako sdružení, která sice zisk mohou vytvářet, ale musí ho ponechat v organizaci pro její další rozvoj a plnění stanovených cílů. Vytvořený zisk neslouží k přerozdělování např. mezi vlastníky, správce nebo zakladatele.

Podle amerického sociologa Lestra M. Salamona (1996) jsou neziskové organizace charakterizovány pěti společnými rysy:

- 1) Organizace neboli skupiny jsou do jisté míry **institucionalizovány**, mají určitou organizační strukturu. Institucionální podoba může být dána buď formálním statutem v zemích s právními ustanoveními, nebo jiným způsobem (např. formou pravidelných schůzí, zaměstnaných pracovníků, jednacích pravidel nebo stupně organizační činnosti), a to v zemích, ve kterých neexistují právní ustanovení. Neformální či dočasná seskupení osob pak nejsou považována za účastníky neziskového sektoru.
- 2) **Mají soukromou povahu** – instituce jsou oddělené od státní správy, nejsou její součástí a zároveň nejsou řízeny orgány, ve kterých mají dominující podíl státní úředníci. To však neznamená, že organizace nemohou využívat státní podporu nebo ve vedení nemohou stát státní úředníci. Hlavní podmínkou je, aby struktura neziskových organizací byla soukromá svojí podstatou.

¹ Od 1. ledna 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2011 Sb., nový občanský zákoník. Ten sjednocuje veškeré úpravy občanskoprávních vztahů. Od této doby obchodní zákoník (513/1991 Sb.) zaniká.

- 3) **Nerozdělují zisk** mezi vlastníky nebo vedení organizace. V případě, že dosáhnou zisku, musí ho opětovně použít na cíle a poslání organizace. Z toho vyplývá vyčlenění neziskových organizací ze soukromého podnikání.
- 4) **Jsou samosprávné a autonomní**, schopné řídit vlastní činnost, samy sebe. Mají vlastní vnitřní pravidla pro řízení, mohou se svobodně rozhodovat na základě vlastních pravidel a postupů, nejsou ovládány nikým ze svého okolí.
- 5) **Jsou dobrovolné** a obsahují určitý prvek dobrovolné činnosti. Využívají dobrovolníky při svých aktivitách. Dobrovolnost se projevuje například bezplatným vykonáváním práce pro organizaci nebo např. formou darů atd. Neznamená to však, že všechny příjmy musí bezpodmínečně pocházet z dobrovolných příspěvků, a že všichni pracovníci jsou dobrovolníci. (Salamon, at al., 1996)

2.1 Vize, poslání a cíle neziskových organizací

Důležitým prvním krokem před založením organizace je formulování **vize**, která vyjadřuje základní orientaci organizace a zároveň říká, kam se chce organizace ve své činnosti dostat, čím by měla být. Vize je předpokladem úspěšného uplatnění poslání a zároveň je nezbytná pro vypracování strategického plánu. Většinou se jedná o představu manažerů. Vize je krátká definice, která je zaměřena do budoucnosti, musí být pro každého srozumitelná a může být sdílena více organizacemi zároveň.

Poslání je důvod existence ekonomického subjektu. Oproti vizi se jedná o konkrétní pojem. Poslání musí být výstižné a jeho formulace by měla odlišovat organizaci od ostatních organizací s podobným zaměřením. Poslání je základem pro rozhodování o dlouhodobých cílech a strategii organizace. (Šimková & Anheier, 2006)

J. Rektořík (1998) uvádí ve své publikaci následující znaky poslání:

- musí vycházet z uspokojování potřeb občanů, které nezajistí tržní sektor a u soukromých NO z potřeb, které nezajistí ani veřejný sektor
- mělo by být orientováno směrem ke snaze organizace, každý člen musí pochopit, jakou měrou se podílí na dosahování cílů organizace
- poslání má být natolik konkrétní, aby mohlo sloužit ke stanovení cílů organizace a její strategie

- musí vycházet nejen z potřeb občanů, ale i z možností organizace (např. počet členů, technické podmínky, akceschopnost atd.)
- důležité je posláni formulovat tak, aby mu rozuměly cílové skupiny a subjekty vnějšího okolí – potenciální „dodavatelé“ finančních zdrojů, v neposlední řadě i kontrolní orgány (auditoři, pracovníci FÚ, ministerstva atd.) (Rektořík, 1998)

Příklady vizí pro neziskové organizace:

„Chceme, aby i nemocné děti byly šťastné.

Chceme zvyšovat vzdělanost společnosti.

Chceme pomáhat starým a nemocným lidem.

Chceme ochraňovat a udržovat kulturní dědictví.

Chceme krajinu, ve které budou existovat trvale udržitelné podmínky pro její rozvoj.“

Příklady posláni pro neziskové organizace:

„Posláním vysoké školy je uspokojování potřeb vzdělání prostřednictvím produkce služeb, kterými je profilován student jako vzdělaný odborník.

Posláním veřejné knihovny je uspokojování kulturních potřeb prostřednictvím produkce služeb zpřístupňujících knižní fond veřejnosti.“ (Šimková & Anheier, 2006, p. 11)

Cíle neziskové organizace jsou odvozeny od posláni. Jsou stavem, kterého má být dosaženo v určitém období. Cíle NO jsou obsaženy v koncepci rozvoje, ve strategickém plánu, případně ve věcném a finančním plánu na rok nebo čtvrtletí.

Při stanovování dlouhodobých cílů by se organizace měla řídit metodou **SMART**, která udává jejich charakteristiky. Název této metody je odvozen od počátečních písmen určených cílů.

Specifické – konkrétní, jasné a podrobně zadané;

Měřitelné – aby je bylo možno měřit podle daných kritérií, nějakým způsobem;

Akceptovatelné – přijatelné, pracovník jim musí rozumět a ochotně je vykonávat;

Realizovatelné – dosažitelné z hlediska nejen času, ale i možností osob a organizace;

Terminované – musí být stanoven termín, do kdy má být cíle dosaženo (Šedivý & Medlíková, 2009)

2.2 Typy neziskových organizací

Podle § 18, odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů se jedná zejména o „...zájmová sdružení právnických osob, pokud mají tato sdružení právní subjektivitu a nejsou zřízena za účelem výdělečné činnosti, občanská sdružení včetně odborových organizací, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti, nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, školské právnické osoby podle zvláštního předpisu, obce, organizační složky státu, kraje, příspěvkové organizace, státní fondy a subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.“ To však může být zavádějící, protože několik z nich, např. obce, okresní úřady a organizační složky státu, nesplňují některé znaky subjektů občanského sektoru.

Dále jsou podrobněji rozebrány na základě publikace R. Růžičkové (2006) některé typy neziskových organizací a jejich legislativní úpravy.

Zájmová sdružení právnických osob

Řídí se podle § 20f a následující zákona č. 40/1964 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Vytvářejí je právnické osoby, aby chránily své zájmy nebo dosáhly jiného účelu. Sdružení nabývají právní způsobilosti zápisem do registru sdružení, který vede krajský úřad příslušný podle sídla sdružení.

Občanská sdružení

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů říká, že občané mají právo se svobodně sdružovat, aniž by potřebovali povolení státního orgánu. Sdružení jsou samostatnými právnickými osobami, do jejichž činnosti mohou zasahovat státní orgány jen v mezích zákona. Jsou registrovány u Ministerstva vnitra České republiky a evidovány na Českém statistickém úřadě.

Občanská sdružení jsou zakládána s různorodým zaměřením, např. sport, ochrana přírody a přírodních zdrojů, zájmová činnost, kultura, vzdělání a jiné. Mezi občanská sdružení patří také např. odborové organizace, zahrádkáři, tělovýchovné jednoty, rybářské spolky, chovatelé, včelaři atd.

Zdroji financování mohou být výnosy z vlastní činnosti a majetku, dále členské příspěvky, dotace ze státního rozpočtu a rozpočtu místní samosprávy, dary právnických i fyzických osob atd.

Registrované církve a náboženské společnosti

Řídí se zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o dobrovolné společenství osob, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry. Jsou právnickou osobou, registrované na Ministerstvu kultury ČR.

Zdrojem financování jsou kromě výnosů z vlastního majetku také církevní sbírky v kostelích, které jsou sice objemově nižšími, ale poměrně stálými prostředky. Současně existuje možnost využít státní dotace Ministerstva kultury, Ministerstva školství, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví. V neposlední řadě jsou finančním zdrojem také dary právnických a fyzických osob.

Nadace a nadační fondy

Nadace jsou neobvyklou formou právnické osoby. Registrují se u příslušného rejstříkového soudu. Zabývá se jimi zvláštní zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o účelová sdružení majetku pro dosahování obecně prospěšných cílů – zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv, přírodního prostředí, kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.

Poskytnuté prostředky jsou účelově vázány, podléhají dohledu správce nadace, který kontroluje správnost a účelovost použití těchto zdrojů.

Obecně prospěšné společnosti

Jejich problematikou se zabývá zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obecně prospěšná společnost je právnická osoba založená za účelem poskytování obecně prospěšné služby veřejnosti za předem stanovených podmínek. Svoji funkci vykonává především v oblasti sociální, ve zdravotnictví, školství, kultuře.

Financované mohou být především z dotací ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávních celků, státních fondů, příspěvků a darů. Prostředky je možno také získat vlastní, hospodářskou činností. (zpracováno dle jednotlivých platných legislativních předpisů; Růžičková, 2006)

2.3 Státní a nestátní nezisková organizace

Státní (vládní, veřejné) neziskové organizace zabezpečují realizaci výkonu veřejné správy. Jejich posláním je podílet se na výkonu veřejné správy na úrovni státu, regionu nebo obce. V podmínkách České republiky můžeme státní neziskové organizace nalézt v právní formě příspěvkové organizace, do roku 2001 rozpočtové organizace, po tomto roce organizační složky státu, dále kraje a obce.

Nestátní (nevládní, občanské, soukromé) neziskové organizace – existence nestátních neziskových organizací je založena na principu sebeřízení společnosti, což znamená schopnost lidí, kteří mezi sebou spolupracují a žijí ve vymezeném území, organizovat se a vzájemně usměrňovat své chování. Mohou se tak v rámci občanské společnosti podílet na veřejné politice. Svobodné sdružování je i jednou ze základních svobod demokratického státu. (Škarabelová, 2005)

Nestátní neziskové organizace vykonávají činnosti, které se funkčně podobají činnostem ve veřejném sektoru, na rozdíl od veřejného sektoru fungují však organizace a instituce na bázi nestátního vlastnictví, jejich financování není podmíněno poskytováním prostředků z veřejného rozpočtu. Zaměstnanci nejsou státními zaměstnanci, často zde funguje princip dobrovolné práce, občanské solidarity, charity. (Hamerníková, 2000)

Mezi základní typy nestátních neziskových organizací můžeme zařadit:

- **občanská sdružení** (registrovaná podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů);
- **nadace a nadační fondy** (registrované podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech);

- **obecně prospěšné společnosti** (registrované podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech);
- **církevní právnické osoby** (registrované podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech).

3 Zařazení neziskových organizací do komplexu národního hospodářství

Národní hospodářství (též ekonomika státu) je souhrn hospodářských aktivit daného státu, týká se všech ekonomických subjektů – podniky, domácnosti i státní instituce.

Národní hospodářství je možné členit na základě různých kritérií. Jedním z nich je i princip financování. Dělení NH podle tohoto hlediska zobrazuje následující schéma:

Obrázek 1: Členění národního hospodářství na jednotlivé sektory

Zdroj: Strecková & Malý, at al, 1998, p. 8

3.1 Ziskový (podnikatelský či tržní) sektor

Řadíme sem subjekty, které byly založeny s prvotním cílem dosahování zisku. Jedná se o část národního hospodářství, na jejímž financování se podílí subjekty ziskového sektoru. Ziskový sektor vyrábí nebo distribuuje zboží, finanční prostředky pak získává jeho prodejem za tržní cenu, která je vytvářena na základě vztahu mezi nabídkou a poptávkou. (Šimková & Anheier, 2006)

3.2 Neziskový (netržní) sektor

Cílem subjektů není dosahování zisku v peněžním vyjádření, ale realizace poslání a z něho plynoucí užítky, které mají většinou podobu veřejné služby. Subjekty tohoto sektoru získávají potřebné prostředky na financování svojí činnosti prostřednictvím přerozdělovacích procesů. (Šimková & Anheier, 2006)

3.2.1 Veřejný neziskový sektor

Významná součást národního hospodářství, je to ta část neziskového sektoru, která zahrnuje instituce a organizace, jejichž charakteristickým znakem je skutečnost, že jsou financovány z veřejných prostředků a jsou napojeny na fiskální systém a na veřejnou rozpočtovou soustavu. (Hamerníková, 1999)

Je spravován a řízen veřejnou správou, rozhoduje se zde veřejnou volbou a je podřízen veřejné kontrole. Cílem je poskytnutí veřejné služby. Neziskové organizace působící ve veřejném neziskovém sektoru obstarávají převážně výkon veřejné správy na úrovni regionů, obce nebo státu. Jsou to organizační složky státu a územních celků, zahrnujeme sem však i některé příspěvkové organizace.

3.2.2 Soukromý neziskový sektor

Bývá označován jako třetí sektor, což vyjadřuje jeho působení mezi státem a trhem. Je možné se setkat také s pojmem „dobrovolnický sektor“ – tento termín vyzdvihuje specifickou roli dobrovolné činnosti. Též „nezávislý sektor“ – naznačuje, že organizace, které zde působí, fungují nezávisle na vládě. V poslední době se však setkáváme stále častěji s pojmem „občanský sektor“, který poukazuje na skutečnost, že neziskové organizace jsou úzce propojeny s občanskou společností.

Jedná se o tu část národního hospodářství, kde není konečnou funkcí zisk, ale přímý užitek, je financován soukromými subjekty – fyzickými i právnickými osobami, které se rozhodly vložit své prostředky do konkrétní, předem stanovené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávaly z tohoto vkladu protihodnotu v podobě finančně vyjádřeného zisku. Příspěvek z veřejných financí však není vyloučen. (Strecková & Malý, at al, 1998)

Neziskové organizace, které působí v soukromém neziskovém sektoru, stojí většinou mimo působnost veřejné správy – ta tvoří pouze důležitý prvek jejich okolí. Občané se sdružují do různých typů soukromých neziskových organizací s posláním podílet se na veřejné politice v rámci občanské společnosti. Svoboda sdružování je jednou ze základních svobod demokratické společnosti.

Někteří autoři hovoří ještě o **sektoru domácností**, který je z pohledu teorie a praxe ekonomiky a řízení neziskových organizací významný pro formování společnosti

a ovlivňuje kvalitu a fungování NO. Tvoří ho lidé, kteří zasahují do koloběhu finančních toků, a to vloženými vstupy na trh statků, výrobních faktorů a kapitálu.

4 Získávání zdrojů neziskových organizací

V poslání neziskových organizací se sice o penězích nemluví, ale je zřejmé, že pro jejich přežití, existenci a udržitelnost jsou příjmy nezbytné. Veřejně prospěšné organizace se nacházejí v prostředí tržní ekonomiky a bez zdrojů a určitých finančních prostředků by pro ně bylo nemožné vykonávat svoji činnost. Existuje představa, že lidé dávají peníze neziskovým organizacím nezištně, ve skutečnosti však jde o směnu. Různé nadace, individuální sponzoři a dárci, stát, ti všichni poskytují neziskovým organizacím peníze nebo jiné prostředky s očekáváním toho, že tyto organizace budou naplňovat stanovené cíle, které jsou nejen prospěšné, ale i společensky žádoucí.

Získávání, vývoj a růst finančních prostředků u neziskových organizací procházel v historii různými stadii vývoje. Prvním stádiem bylo získávání prostředků žebrotou, kdy chudí lidé prosili o dary bohatší spoluobčany. Žebráci vládli celou řadou technik, na jejichž základě získávali pozornost a sympatie lidí (např. simulování bolesti, slepoty, předvádění nemocných a ubohých potomků atd.) Dalším vývojovým stádiem byl sběr prostředků, kdy církevní organizace – převážně farnosti a kostely, kluby a jiné formace zájmových skupin v komunitách vybíraly pravidelně příspěvky od ochotných skupin podporovatelů. Následovaly různé kampaně orientované na získávání prostředků pro veřejně prospěšné organizace. Princip spočíval v získávání jednotlivců nebo skupin lidí odpovědných za sběr prostředků na základě systematických kampaní orientovaných na vybírání peněz z celé řady zdrojů. V současné době získávají NO nezbytné finanční prostředky systematickým budováním různých skupin loajálních dárců a přispívatelů, kteří za celkem pravidelně poskytované prostředky získávají od organizace určitý prospěch. (Duben, 1996)

4.1 Zdroje a příjmy nestátních neziskových organizací

V případě nestátních neziskových organizací hovoříme o vícezdrojovém financování. Příjmy mohou být jak peněžní – na celkových příjmech neziskových organizací se podílejí třemi čtvrtinami, tak naturální – získává je velká část neziskových organizací, mohou se vyskytovat v různé podobě: např. darování potravinové pomoci, budov, vybavení a příslušenství, technická pomoc atd. Mezi naturální příjmy patří i velice významná položka ocenění práce dobrovolníků. (Frič & Goulli, 2001)

Všechny zdroje je možno rozdělit do tří základních skupin, a to:

- veřejné zdroje
- zdroje ze soukromého sektoru
- vlastní zdroje získané činností organizace

4.1.1 Veřejné zdroje

Hovoříme-li o veřejných zdrojích, míníme tím příjmy z veřejných rozpočtů a fondů. Přidělováním prostředků jsou povinni náležité orgány státní správy nebo samosprávy (ministerstva, okresní úřady, města, obce). Druhy příjmů, které patří do této „kategorie“ jsou dle P. Friče a R. Goulliho (2001):

- granty a smlouvy – přímé příspěvky vlády, které podporují specifické programy a činnosti organizací, může jít i o bilaterální prostředky – např. plynoucí z Evropské unie, od zahraničních vlád apod.
- mandatorní transfery – dotace a příspěvky vlády, které jsou nařízené ze zákona a jsou vyhrazené za účelem uskutečňování veřejných programů a některých druhů činností (např. soukromých škol, politických stran, církevních organizací apod.)
- dotace a platby zprostředkované třetí stranou – do této skupiny zahrnujeme zejména sociální zabezpečení, platby zdravotního pojištění a další platby nepřímého charakteru poskytnuté vládou, které jsou placeny organizacím za jednotlivcům poskytnuté služby, dále též platby a příspěvky třetí straně za projekty, programy a činnosti, které zabezpečují NO

Prostředky mohou být poskytovány různými formami, jako např. u příslušných státních orgánů předkládaná výběrová řízení na konkrétní projekty a úkoly občanských sdružení a jím podobných typů organizací, přičemž dotace jsou vázány smlouvou a není na ně právní nárok. Dále se jedná o příspěvky a dotace na základě zvláštního zákona, usnesení vlády, vládních nařízení a vyhlášek ministerstva, přičemž tímto způsobem jsou financovány především politické strany a hnutí, soukromé církevní školy, církve atd. Další možností je poskytování prostředků formou veřejných zakázek a v neposlední řadě lze získat příspěvek na smluvním základě bez právního nároku. (Frič & Goulli, 2001)

4.1.2 Zdroje ze soukromého sektoru

Tyto příjmy obsahují čtyři příjmové složky, a to:

- Individuální a sponzorské dary – jedná se o přímé příspěvky jednotlivců, přičemž jednotlivci jsou největším zdrojem charitativních darů. Lidé přispívají každoročně jedné nebo více organizacím. Výše darů závisí na mnoha různých faktorech, jako např. majetek, věk, vzdělání aj. Příčiny pro poskytování darů jsou různé: děti, oběti neštěstí, pomoc handicapovaným, náboženská orientace a další. Jednotlivci darují s cílem na oplátku něco od organizace získat. Nejedná se tedy přímo o transfer, existuje zde totiž určitý předpoklad získání užitku.
- Příjmy od nadací a nadačních fondů – českých nadací, které je možno požádat o finanční pomoc, není mnoho. Zároveň ale existuje možnost obrátit se s žádostí o grant i na zahraniční nadace nebo na nadace, které byly založeny ze zahraničních zdrojů (např. Nadace rozvoje občanské společnosti, The Charles Stewart Mott Foundation, Open Society Fund Praha atd.)
Jednotlivé nadace uvádějí kritéria pro poskytnutí prostředků ve výroční zprávě. Rozhodující bývá význam a kvalita projektu, zásluhy organizace, schopnost organizace efektivně využít prostředky apod.
- Dary a činnosti podnikatelské sféry – některé podniky a velké firmy mají vybudovaný svůj grantový systém. Žádosti posuzuje skupina zástupců firmy. Podnikatelské subjekty podporují zejména instituce, které poskytují zdravotnické, kulturní a sociální služby obyvatelstvu. Podniky pečlivě vybírají, koho budou podporovat, velká pozornost je věnována užitku, který jim může grant přinést. Neziskové organizace žádají firmy nejen o finanční prostředky, ale i o poskytnutí jistot, zboží nebo služeb.
- Sdružené formy – patří sem příspěvky přes fundraisingová opatření, např. speciální loterie, tomboly, veřejné sbírky. Veřejné sbírky jsou náročné na přípravu a realizaci, mohou je pořádat pouze dlouhodobě fungující a profesionální neziskové organizace. (Duben, 1996; Frič & Goulli, 2001)

4.1.3 Vlastní zdroje získané činnostmi organizace

Jedná se o komerční nebo obchodní příjmy organizace, které byly získané hospodářskou činnostmi (služby, poradenství, různé kurzy atd.). Lze sem zařadit i prodej vlastních

výrobků, například NO provozující chráněnou dílnu pro handicapované lidi nebo vlastníci farmu na pěstování zemědělských plodin apod. V tomto případě hovoříme o samofinancování daného subjektu. Asi nejdůležitější výhodou samofinancování je, že může zvýšit objem finančních disponibilních prostředků, a to zvláště v obdobích, kdy skončila podpora z nadací a grantů nebo ještě s touto podporou nebylo započato. (Novotný, 2004)

Do této skupiny dále patří:

- poplatky klientů za služby – jedná se o platby, které nejsou kompenzovány státními institucemi, klienti tak přispívají na přijímané služby, např. poplatky za zdravotní péči
- členské příspěvky jsou pravidelným, předem plánovaným finančním zdrojem u NO, které mají členskou základnu, tj. jsou vytvořeny na členském principu
- příjmy z prodeje výrobků a služeb, které nemají vztah k prvotnímu poslání organizace
- výnosy z investic, které si neziskové organizace vydělávají vlastním kapitálem a dalšími aktivy, přičemž důležitou součástí je fond amortizace (opotřebení), který tvoří rezervy na investice (Frič & Goulli, 2001)

5 Fundraising

Fundraising je pojem, který se objevil s rozvojem tzv. „třetího sektoru“. Jedná se o relativně nový pojem, který se do češtiny nepřekládá a je obtížné ho přesně definovat. V podstatě jde o obor, který zahrnuje nejrůznější činnosti, metody a postupy, které zajistí získávání finančních či jiných zdrojů na činnost neziskové organizace. Ekvivalentem pro fundraising je rozšiřování zdrojů financování.

Z jiného pohledu je možno rozumět pod pojmem fundraising nástroj, na základě kterého můžeme přesvědčit ostatní k tomu, aby udělali dobrý skutek a darovali kromě finančních prostředků i svůj čas, důvěru a náklonnost. Fundraising totiž není jen o shánění finančních zdrojů, v přeneseném slova smyslu se jedná o to, aby organizace byla životaschopná, o získání určité stability a trvalé udržitelnosti organizace tím, že v ní lidé vloží svoji důvěru.

5.1 Fundraising jako plánovaný proces

Fundraising není nahodilou nebo jednorázovou záležitostí, jedná se o plánovaný a dlouhodobý proces, na konci kterého by mělo následovat zhodnocení toho, co nám přinesl, které metody jsou nejúčinnější, co udělat proto, aby byl fundraising ještě efektivnější a na co se zaměřit do budoucna. Je potřeba postupovat uvážlivě a systematicky, podle určitých bodů:

Prvním krokem je definování poslání, srozumitelného pro všechny členy organizace a stanovení měřitelných a konkrétních cílů, kterých bude možno dosáhnout v určitém časovém období (o poslání a cílech podrobněji viz podkapitola 2.1). Důležitý je také realizační a časový plán aktivit a na jeho základě zpracovaný rozpočet. Organizace by měla zjistit potřeby společnosti a reagovat na ně. Výhodné je do fundraisingových aktivit zapojit dobrovolníky. Při volbě metody fundraisingu je potřeba zohledňovat množství činitelů, jako např. kolik peněz organizace potřebuje, kolik času má na průzkum a realizaci, kolika lidmi disponuje, pravděpodobnost úspěchu. Optimalizace zdrojů je možno dosáhnout sestavením seznamu zdrojů, které připadají v úvahu a jejich správným kombinováním, například doplnění velkého grantu z nadace sbírkami a dobročinnými akcemi. Společně se sestavením seznamu je potřeba i specifikace dárců, kterými bývají nejčastěji známí, osoby, které se ztotožňují s posláním organizace

a v první řadě ti, co mají na to, aby dávali. Podle průzkumu jisté NO u lidí, kterým byla kladena otázka, proč nepřispívají neziskovým organizacím, odpověď zněla, že je o to nikdy nikdo nepožádal. Z toho vyplývá, že je nezbytné umět si o něco jednoznačně říci a udělat to hned a neodkládat to na „příště“. (Plamínek, 1996)

5.2 Osoby zabývající se fundraisingem

Výkonný ředitel se může zabývat fundraisingem na základě dobré znalosti činnosti organizace, přičemž může k tomu využít svého vyššího postavení. Nevýhodou je zvláště nedostatek času. Jeho práce by měla být organizována tak, aby fundraisingu mohl věnovat náležitou pozornost. Zároveň existuje možnost delegování části pravomocí na jiného pracovníka – např. koordinátor programu, vedoucí pobočky atd.

Předseda správní rady nebo představenstva má specifickou pozici v hierarchii organizace. Prvkem jeho odpovědnosti může být jednání s hlavními dárci, nadacemi a podniky v součinnosti s ředitelem či jiným zaměstnancem, a to v případě, že je jeho účast užitečná.

Fundraiser – profesionál je zodpovědný za fundraising v NO. Zároveň je jeho pracovní náplní ukázat ostatním jejich podíl odpovědnosti za fundraising. Všichni, kteří mají s organizací co dočinění, ať už se jedná o členy správní rady, zaměstnance či dobrovolníky, by měli pochopit, jakou úlohu zastávají a musí se jí zodpovědně zhostit. Fundraiser se stará o to, aby byl celý systém neustále v pohybu.

Fundraiser – dobrovolník je varianta v případě, kdy organizace nemá dostatek prostředků na to, aby si mohla dovolit placeného profesionálního fundraisera. Dobrovolník musí mít pro výkon této „funkce“ potřebné předpoklady a musí být dostatečně motivován. Většinou mají dobrovolníci přiděleny pouze dílčí součást fundraisingu. Dobrovolníci musí mít přesně stanovené úkoly a být za svoji práci někomu odpovědní.

Účetní se podílejí jen nepřímo, a to zpracováním výkazů nebo přehledů, sestavováním rozpočtů, znalostmi daňové problematiky a cennými radami na základě praxe, znalostí podniku a ekonomického pohledu na činnost organizace. (Hloušek & Hloušková, 2011)

5.3 Způsoby fundraisingu

Metod, jak získávat finanční prostředky, je spousta. Následující zde vyjmenované jsou zpracované na podkladě publikace J. Plamínka (1996).

Pokud bychom zvolili **osobní návštěvy**, je to většinou otázkou dlouhodobých jednání. Cílem je, aby se sponzor stal přítelem organizace, zaměřil se na ni a byl s ní neustále v kontaktu. Před zahájením jednání je důležité nepodcenit přípravu. Příprava na jednání zahrnuje soupis bodů, které se budou projednávat, shromáždění potřebných argumentů. Nezbytné jsou i informace o sponzorovi, na základě kterých zjistíme, co od něj můžeme očekávat, co mu máme nabídnout a zároveň se tyto informace využijí při určování jedince, který bude žádat. Při jednání samotném je třeba se řídit zásadami obchodního jednání. Správný „jednatel“ by měl působit příjemně, být pozitivní. Měl by mluvit „z patra“, ne recitovat naučené pasáže. Jako argumenty je možné použít materiály o organizaci, jako např. výroční a finanční zpráva, stanovy atd. Předpokladem úspěchu je vystihnout správný okamžik, kdy požádat sponzora o peníze. Žádost je třeba opakovat v přiměřené době, přibližně za půl roku.

Žádat o příspěvek je možné také **přímým poštovním stykem**, kdy se rozesílá velké množství dopisů lidem, které žadatel nezná osobně. Cílem této metody je získávání nových dárců, zvyšování darů od soudobých dárců a získávání mimořádných darů na zvláštní účely. Nejefektivnější je kontaktovat takové adresáty, kteří mají společný zájem s posláním a cíli organizace. Účelem je sehnat dárce, ne peníze.

Stále více oblíbené jsou **veřejné dobročinné akce**, především benefiční koncerty, plesy nebo veřejné aukce. Takovéto akce jsou možností, jak uskutečnit více záměrů najednou, např. seznámit lidi s organizací, předat informace o programech, vzdělávat veřejnost v konkrétní oblasti. Je možné zde zapojit i dobrovolníky, kteří raději než obcházet sponzory budou prodávat lístky apod. Před konáním akce je třeba zvážit možnosti organizace – dostatek pracovníků a dobrovolníků, finance na pokrytí nákladů, zkušenosti aj.

V případě, že bychom se rozhodli podat **písemnou žádost o grant**, je nutné zjistit řadu informací, jako co instituce podporuje, jakým způsobem se o grant žádá, jaké jsou potřebné formuláře, které se odevzdávají spolu s projektem atd. Žádost musí být konkrétní a stručná, obsahující představení a popis organizace, formulace potřeb,

cílovou skupinu, cíle projektu, způsob řešení, hodnocení a zdokumentování, rozpočet a budoucí možnost financování projektu, přílohy. (Plamínek, 1996)

Existuje řada dalších možností, zde uvedené jsou ty, které se využívají nejčastěji.

6 Marketing neziskových organizací

Postavení neziskových organizací ve společnosti a ekonomice je odlišné od postavení podnikatelských subjektů nebo orgánů veřejné správy. Marketingová koncepce byla původně navržena pro podniky zabývající se výrobou za účelem dosažení zisku při současném uspokojování potřeb zákazníků. Později se zjistilo, že se marketing netýká jen prodeje, ale lze ho aplikovat i v oblasti služeb, osob a myšlenek.

Z odlišného postavení subjektů vyplývá, že je třeba uplatňovat i rozdílný přístup ke strategii a realizaci marketingových aktivit. Na trhu podnikatelských subjektů existuje vztah pouze mezi výrobcí a spotřebiteli, zatímco na trhu neziskových organizací se vyskytují subjekty tři, a to spotřebitel neboli klient, nezisková organizace a dárci, popřípadě veřejný rozpočet, což je nutné si uvědomit. Zároveň je potřeba se přizpůsobit neustále se měnící situaci na trhu, neboť neziskové organizace jsou poměrně často ovlivňovány zákonitostmi a mechanismem trhu. Zároveň jsou marketingové aktivity do určité míry ovlivněny i typem neziskové organizace.

Aby neziskové organizace byly atraktivní a získávaly potřebné prostředky pro rozvoj a existenci, musí se stále dotazovat účastníků trhu na to, co by měly dělat a změnit z hlediska organizace, poslání, přístupu ke spotřebitelům atd. Spotřebitelé jsou oslovováni, zda jsou ochotni obětovat určité hodnoty, např. peníze, čas, víru. Na oplátku jim budou poskytnuty protihodnoty a výhody jako jsou ekonomické hodnoty – zboží nebo služby, sociální a psychologické hodnoty nebo prospěch. (Duben, 1996)

Marketing je tedy zaměřen na identifikování, předvídání a uspokojování požadavků zákazníka, přičemž u ziskových organizací se doplňuje k definici: c cílem vytvořit zisk. V praxi to znamená umět nabídnout výrobky nebo služby ve správný čas, na správném místě, za příslušnou cenu, s efektivní propagací a podporou prodeje správným zákazníkům.

6.1 Neziskový marketingový mix

E. Šimková a H. K. Anheier (2006) uvádějí, že marketingový mix je soubor nástrojů, které organizace využívá k dosažení svých záměrů na cílovém trhu. Neziskový marketingový mix klade důraz na výrobek nebo častěji službu a na obsluhu, neboli poskytovatele služby, menší důraz klade na cenu a reklamu. Klíčovou roli hraje kvalita

služby – nízká nebo žádná cena nemůže v konkurenci nahradit kvalitu. Služba musí mít určitou úroveň, i když je levná nebo zdarma.

Marketingový mix podle výše uvedených autorů představuje rozdělení do čtyř skupin, tak zvané 4P. Jsou jimi:

- Product (produkt – výrobek či služba)
- Price (cena)
- Place (místo)
- Promotion (propagace, komunikace)

Produkt představuje na trhu nabídku organizace, za produkt se považuje vše, co je nabízeno a směňováno za účelem uspokojení potřeb. U neziskových organizací je produktem především nabízená služba. Produkt, ať už výrobek nebo služba ovlivňuje zásadně i další složky marketingového mixu. Důležité u produktu je, aby si organizace rozvrhla inovace v souladu s rozpočtem, neboť není možné investovat do velkého množství nových služeb najednou.

Cena je důležitým prvkem konkurenčního boje, který vytváří příjmy pro organizaci. I neziskové organizace stanovují ceny produktů, které jsou vždy vyjádřeny v penězích. Na první pohled se může zdát, že v neziskové organizaci není cena důležitá, protože je služba poskytována obvykle zdarma nebo je stanoven poplatek, který představuje pouze malou část celkových nákladů. Poskytování bezplatné služby nebo služby finančně podporované z veřejných rozpočtů však vyžaduje stejná marketingová rozhodnutí jako u služeb s cílem dosažení zisku.

Místo zahrnuje místo prodeje včetně distribučních cest. Distribuční strategie vyhledává spojení mezi výrobcem a zákazníky. Jedná se o aktivity, které organizace rozvíjí, aby učinila produkt dostupný pro každého. Organizace se snaží své výrobky a služby rychle a efektivně dodat k cílovým zákazníkům, protože pokud by nebyl k dispozici v daném čase a místě, tak se jen těžko prodá.

Promotion, neboli **propagace, komunikace** je posledním prvkem marketingového mixu. Cílem je představit zákazníkovi výrobek nebo službu, přesvědčit ho k nákupu a neustále produkt připomínat. Smyslem je změnit postoje a chování cílových zákazníků ve vztahu k produktu. (zpracováno dle Šimková & Anheier, 2006)

7 Metodika

První část této práce je literárním přehledem, byla vypracována na základě dostupné odborné literatury o neziskových organizacích, na základě příslušných zákonů České republiky a některých internetových zdrojů a představuje zároveň uvedení do problematiky neziskových organizací. Jako první jsou vymezeny neziskové organizace obecně, pak následuje jejich zařazení do komplexu národního hospodářství a nakonec jsou popsány vybrané zdroje, které nestátní neziskové organizace používají k financování své činnosti. Práce popisuje zároveň i fundraising, který je velice důležitým plánovaným procesem pro získávání finančních prostředků a marketing, který slouží jako podpora fundraisingu.

Praktická část práce je zaměřena na Oblastní charitu Klatovy. Nejprve budou popsány zdroje, které charita využívá. Jelikož tuto organizaci tvoří jednotlivá střediska, která ji současně ovlivňují a vytváří, budou dříve analyzovány tyto a poté následuje analýza Oblastní charity jako celku.

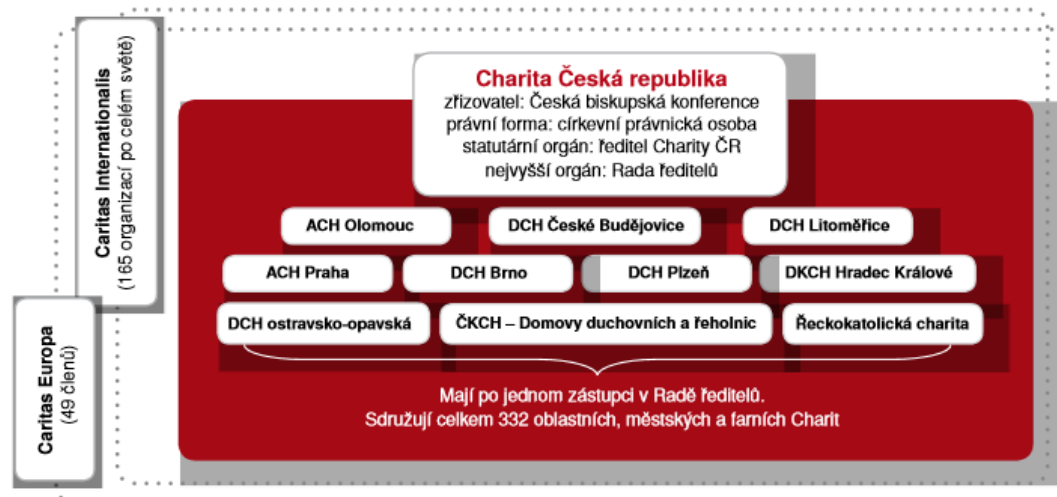
Jako podklad slouží data získaná z výročních zpráv, z interních materiálů organizace, internetových stránek. Důležité jsou také informace poskytnuté pracovníci ekonomického úseku a ředitelkou organizace. Analýza bude provedena za období od roku 2007 do roku 2012, aktuálnější data zatím nejsou dostupná. Práce využije pro lepší názornost vývoje jednotlivých zdrojů financování za sledované období především tabulek a grafů, které vždy budou doplněny odpovídajícími komentáři.

Na závěr bude zhodnoceno využívání finančních zdrojů Oblastní charity Klatovy a navrhuta opatření, sloužící k odstranění nedostatků zavedeného systému financování.

8 Oblastní charita Klatovy – popis a postavení organizace

Oblastní charita Klatovy vznikla v roce 1997. Úkolem této organizace je pomáhat lidem v nouzi na základě křesťanských principů. Oblastní charita je účelové zařízení římskokatolické církve z rozhodnutí biskupa plzeňského, Mons. Františka Radkovského, je samostatnou organizační jednotkou církve a má vlastní právní subjektivitu. Zároveň představuje základní složku Diecézní charity Plzeň, která je členem Charity Česká republika, přičemž Charita Česká republika je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb u nás. Umístění Oblastní charity Klatovy v komplexu Charity Česká republika znázorňuje následující obrázek:

Obrázek 2: Organizace Charity Česká republika

Zdroj: Výroční zpráva Charity Česká republika 2012 dostupná z:

<http://www.charita.cz/res/data/015/001701.pdf>

Oblastní charitu v Klatovech založilo Ministerstvo kultury. Funkci ředitelky vykonává Bc. Marie Malkusová. Právní status organizace zní veřejná církevně právnická osoba. Zřizovatelem je Biskupství plzeňské, které sídlí na adrese náměstí Republiky 35, 301 14 Plzeň. Samotná organizace má sídlo v ulici Měchurova 317, 339 01 Klatovy.

Oblastní charita Klatovy má tyto střediska:

- Charitní ošetrovatelská služba (CHOS)

- Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní (DMD)
- Charitní pečovatelská služba Plánice, Měčín, Švihov, Chudenice, Janovice (CHPS)
- Osobní asistence (OSA)
- Domov pokojného stáří Naší Paní (DPS)
- Sociální poradna (SP)
- Nízkoprahový klub pro děti a mládež Chapadlo (NPZ Chapadlo)
- Klub pro mládež Budík (NPZ Budík)

8.1 Zdroje financování Oblastní charity Klatovy

Veřejná zakázka OPLLZ (IP)

V roce 2012 byly Oblastní charitě Klatovy poskytnuty prostředky na základě veřejné zakázky OPLLZ – individuální projekt, konkrétně Domu pro matky s dětmi a nízkoprahovému zařízení pro děti a mládež Chapadlo a Budík v celkové hodnotě 3 770 000 Kč.

Zkratka OPLLZ znamená operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Tomuto programu je přiděleno celkem 2,1 mld. EUR, je financován z 85 % z Evropského sociálního fondu – přibližně 7 % všech prostředků přidělených z fondů Evropské unie České republiky a zbylých 15 % je hrazeno ze státního rozpočtu ČR. Program je na období 2007 – 2013, přičemž prostředky je možné čerpat až do konce roku 2015. Zaměření programu je:

- snižování nezaměstnanosti
- začleňování sociálně vyloučených občanů zpátky do společnosti
- zvyšování kvality veřejné správy
- mezinárodní spolupráce ve výše uvedených oblastech (MPSV, 2012)

Tržby zdravotní pojišťovny

Jedná se o úhrady za zdravotní péči, která je podle zákona o sociálních službách zprostředkovávána klientům v pobytových zařízeních poskytujících sociální služby v podobě speciální ambulantní péče ve zdravotnickém zařízení, dále za léky a zdravotnický materiál a pomůcky.

Tržby zdravotní pojišťovny vykazují pouze střediska Charitní ošetrovatelská služba, kde jsou veškeré poskytované služby hrazeny zdravotní pojišťovnou a Domov pokojného stáří, ostatních se příjmy zdravotních pojišťoven netýkají. Na celkových příjmech v období 2007 – 2012 se tržby zdravotních pojišťoven podílely přibližně z 10 %.

Dotace MPSV

MPSV = Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Odbor sociálních služeb a sociální práce tohoto ministerstva vyhláší vždy v červenci pravidelně každý rok výběrové dotační řízení na poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti poskytování sociální služby. V případě, že bude s žádostí poskytovatel služby úspěšný, budou mu placeny finanční prostředky na daný rok prostřednictvím tří splátek.

Dotace jsou určeny na financování běžných výdajů, které jsou vynaloženy v souvislosti s vykonáváním hlavních činností sociálních služeb, a které jsou v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v kraji. Dotace jsou přidělovány na základě žádosti, kterou podává poskytovatel sociálních služeb při současném splnění stanovených podmínek. Každý poskytovatel může podat pouze jednu žádost.

Dotace Ministerstva práce a sociálních věcí jsou pro Oblastní charitu Klatovy poměrně významným zdrojem, tvořily za období od roku 2007 - 2012 přibližně 35 % všech příjmů organizace.

Dotace města Klatovy

Město Klatovy nabízí podporu v podobě dotací pro organizace provozující sociální a doprovázející služby na Klatovsku. Dotace jsou poskytovány na základě žádosti podané od poskytovatele sociálních služeb. Zastupitelstvo města projedná tuto žádost a rozhodne ve věci na svých zasedáních. Podmínkou udělení dotace je předložení vyúčtování použití předchozí dotace. Na rok 2014 žádala Charita o dotaci ve výši 1 200 000 Kč na roční provoz z důvodu zhoršení situace ve financování na celostátní úrovni. Rada města však částku v této výši nemohla schválit z důvodu neúměrnosti možnostem města. Schválila tedy částku pouze ve výši 350 000 Kč, která by Oblastní

charitě umožnila pokrytí nezbytných služeb. Zároveň však Charita musí shánět další finanční prostředky od dárců, v programech krajů a na úrovni vlády.

Tříkrálová sbírka

Pořadatelem Tříkrálové sbírky je Charita Česká republika, která má sídlo v hlavním městě Praha. Tato „akce“ se koná vždy od 1. do 14. ledna pravidelně každý rok. Osoby, které jsou zodpovědné za propagaci sbírky, mají povinnost používat stejné propagační prvky, jako je logo, tiskoviny, grafická stránka atd. Tyto osoby mají zároveň zveřejňovací povinnost týkající se průběhu, výsledků a použití aktuálních i předešlých sbírek. Pro Tříkrálovou sbírku platí přísně stanovená pravidla, počet použitých kasiček se nahlašuje městskému nebo obecnímu úřadu, pokladničky se musí nejprve zabezpečit proti nepříslušnému otevření a vyjmutí obsahu, na obecním úřadě pak dochází k jejich zapečetění. Přísná pravidla má i otevírání kasiček, kterému musí být přítomen jeden zástupce charity a jeden pracovník úřadu, kteří si vzájemně prokáží svou totožnost. Zjištěnou částku pak musí řádně zaevidovat. Celkový výnos se poté shromažďuje na centrálním účtu Tříkrálové sbírky v Praze. Zpět do Klatov se vrací 65 % finančních prostředků z pokladniček, které se rozdělují mezi jednotlivá střediska Oblastní charity Klatovy.

Další zdroje

Jedním z dalších zdrojů jsou tržby za vlastní výkony. Jsou zdrojem nezbytným pro organizaci, bez těchto příjmů by mohla jen stěží existovat. Za období 2007 – 2012 se podílely na celkových příjmech z přibližně 43 %, což je nejvíce ze všech zdrojů, které Oblastní charita Klatovy má. Naopak přijaté dary tvořily pouze zhruba 2 % veškerých příjmů, což je způsobeno i tím, že v poslední době ubývá dárců a zároveň s tím i počet darovaných peněz. Dotace MPSV a dotace města Klatovy doplňují ostatní dotace, do kterých jsou zahrnuty dotace Plzeňského kraje, ostatních obcí a úřadu práce. Tyto tvořily okolo 2,5 % celkových příjmů, v součtu pak tvoří veškeré dotace cca 38 % všech příjmů a stávají se tak pro organizaci druhým nejvýznamnějším zdrojem. Mimo výše vyjmenovaných má Oblastní charita Klatovy ještě doplňkové – ostatní příjmy, které činí kolem 0,5 %. I tato pro někoho zanedbatelná částka je však pro organizaci důležitá a pomáhá ji udržovat v chodu.

Existují další možnosti financování, jako např. vzít si půjčku, ale problémem v případě Oblastní charity je nemožnost ručení a zároveň nelze do projektů započítávat úroky, tudíž by organizace neměla dostatek prostředků na splátky úvěrů a přinášelo by to nejen riziko neschopnosti splácet, ale současně i stres s tím spojený. Tento způsob se tedy pro OCH Klatovy vylučuje. Dále se snaží Oblastní charita získávat příspěvky od bohatých bank, kde není příliš úspěšná z toho důvodu, že tyto instituce přispívají na charitu pouze v celostátním měřítku a na velké akce. Regionům jednotlivě nechtějí příspěvky poskytovat. Určitá pomoc pak přichází ze strany Kongregace školských sester, která přispívá na energie a zároveň na základě smlouvy poskytla OCH Klatovy budovu na padesát let, jež je využívána charitou bezplatně.

8.2 Střediska Oblastní charity Klatovy a rozbor jejich financování

Charitní ošetrovatelská služba (CHOS)

Středisko je provozováno od roku 1999.

Služby jsou určeny seniorům a osobám se zdravotním postižením či chronickým onemocněním, které nepotřebují akutní lékařské ošetření. Služba je poskytována v Klatovech a okolí v okruhu do 20 km, a to sedm dní v týdnu a na doporučení ošetřujícího lékaře.

Posláním CHOS je dát možnost nemocným, aby žili v domácím prostředí.

Hlavním záměrem služby je specializovaná zdravotní a komplexní péče přímo v rodině klienta.

Úhrada za službu:

Služba je hrazena zdravotní pojišťovnou.

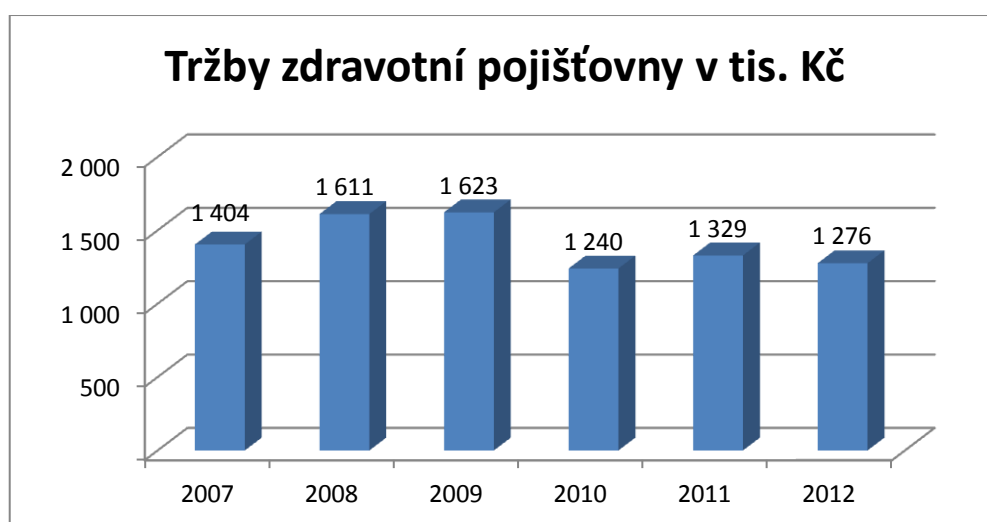
Zdroje financování:

Tabulka 1: Financování CHOS v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby zdrav. pojišťovny	1 404	1 611	1 623	1 240	1 329	1 276
Tržby za vlastní výkony	-	-	1	12	2	1

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 1: Vývoj tržeb zdravotní pojišťovny CHOS v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 1

Graf 2: Vývoj tržeb CHOS za vlastní výkony v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 1

Charitní ošetrovatelská služba měla v období 2007 - 2012 pouze dva druhy příjmů, konkrétně tržby zdravotní pojišťovny a tržby za vlastní výkony. Z prvního grafu je patrné, že tržby zdravotní pojišťovny jsou poměrně stálým zdrojem. Tržby za vlastní výkony představují platby klientů za zapůjčení kompenzačních pomůcek, které CHOS poskytuje jako doplňkovou službu. Cena za tyto služby je stanovena denní sazbou. Nejvyšších tržeb za vlastní výkony dosáhla CHOS v roce 2010, kdy celková částka činila 12 000 Kč.

Charitní ošetrovatelská služba vykazovala ve sledovaném období kromě roku 2010 vždy zisk, pouze v roce 2010 dosáhla ztráty, která činila 10 000 Kč, a to i přes výrazné zvýšení tržeb za vlastní výkony oproti předchozímu roku.

Je patrné, že CHOS je závislá na příjmech od zdravotních pojišťoven, které za sledované období činily přibližně 99,8 % celkových příjmů. I poměrně nepatrné snížení těchto příjmů, jako tomu bylo v roce 2010, pak pro středisko znamená ztrátu životně důležitých prostředků.

Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní (DMD)

Středisko je provozováno od roku 2001.

Služby jsou určeny těhotným ženám a ženám, které mají děti a současně se ocitly v tíživé sociální situaci. Domov pro matky s dětmi nabízí uživatelkám možnou pomoc při hledání východiska z jejich nepříznivé sociální situace.

Posláním je poskytnout klientkám útočiště při ztrátě bydlení. Snahou je zvýšit jejich aktivitu a podpořit je při osamostatňování a začleňování do společnosti.

Záměrem zařízení je mimo jiné poskytnutí ubytování, pomoc při osvojení zásad hospodaření s financemi, podpora při zlepšování v oblasti péče o dítě, pomoc při uplatňování práv, při hledání zaměstnání, psychická podpora a další.

Úhrady za služby:

gravidní žena – 100 Kč/den

2. a 3. dítě v rodině – 30 Kč/den

matka s dětmi – 70 Kč/den

další dítě v rodině – 20 Kč/den

1. dítě v rodině – 40 Kč/den

Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost ze státního rozpočtu ČR.

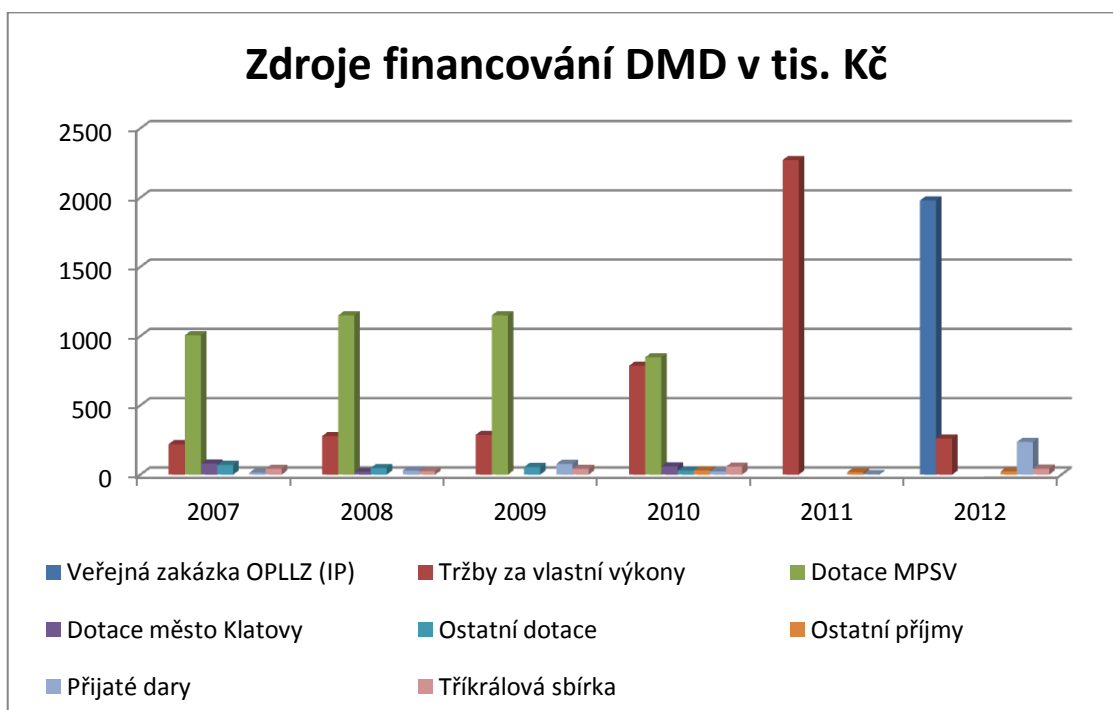
Zdroje financování:

Tabulka 2: Financování DMD v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Veřejná zakázka OPLLZ (IP)	-	-	-	-	-	1 979
Tržby za vlastní výkony	220	278	287	786	2 271	261
Dotace MPSV	1 006	1 150	1 150	847	-	-
Dotace město Klatovy	80	20	-	60	-	-
Ostatní dotace	71	48	55	28	-	-
Ostatní příjmy	-	-	-	30	18	24
Přijaté dary	14	29	78	23	4	236
Tříkrálová sbírka	42	25	42	58	-	43

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 3: Vývoj jednotlivých zdrojů financování DMD v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 2

DMD se nachází v objektu, který charita získala od původního majitele na základě odkazu. Odkaz ze závěti, neboli testament-fundraising je jednou z fundraisingových metod, tedy dalším možným zdrojem financování nestátních neziskových organizací. Darování na základě závěti není v České republice příliš rozšířenou metodou poskytnutí prostředků, naopak v zahraničí se s ní můžeme setkat daleko častěji. Rekonstrukce darovaného objektu se vyšplhala na téměř 2,6 mil. Kč. Největší podíl na financování měla Diecézní charita v Řezně v Bavorsku, část byla hrazena charitou, zároveň přispěli na projekt sponzoři a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Nejvýznamnějšími zdroji pro DMD byly ve sledovaném období tržby za vlastní výkony (cca 36 %) v podobě měsíčních příspěvků klientek na bydlení, prádelnu a sušárnu a dotace Ministerstva práce a sociálních věcí (cca 37 %), které se už od vzniku střediska podílelo na jeho financování, a to až do roku 2010. V současné době je DMD financován prostřednictvím IP kraje.

Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní vykazoval v průběhu celého období vždy ztrátu. Nejhorší byla situace v roce 2009, kdy činila 164 000 Kč. I přesto DMD svůj provoz neukončil a stále se snaží pomáhat matkám s dětmi, i když s omezenými zdroji.

Charitní pečovatelská služba Plánice, Měčín, Švihov, Chudenice, Janovice (CHPS)

Středisko je provozováno od roku 2004.

Služby jsou určeny osobám starším 18 let se sníženou soběstačností kvůli věku, onemocnění nebo postižení nebo těm, kteří se dočasně nacházejí ve špatném zdravotním stavu a potřebují krátkodobou pomoc.

Posláním je podpora a pomoc klientům v takovém rozsahu, aby uživatel mohl být co nejdéle v domácím prostředí a nemusel tak přerušit vztahy s rodinou.

Hlavním záměrem je uspokojování základních potřeb, udržení či zlepšení samostatnosti uživatele a důstojné dožití ve vlastním domově.

Úhrady za služby:

1 hod – 100 Kč

dovoz oběda – 20 Kč

příplatek za použití služebního

automobilu 1 km – 10 Kč

pedikúra – 180 Kč

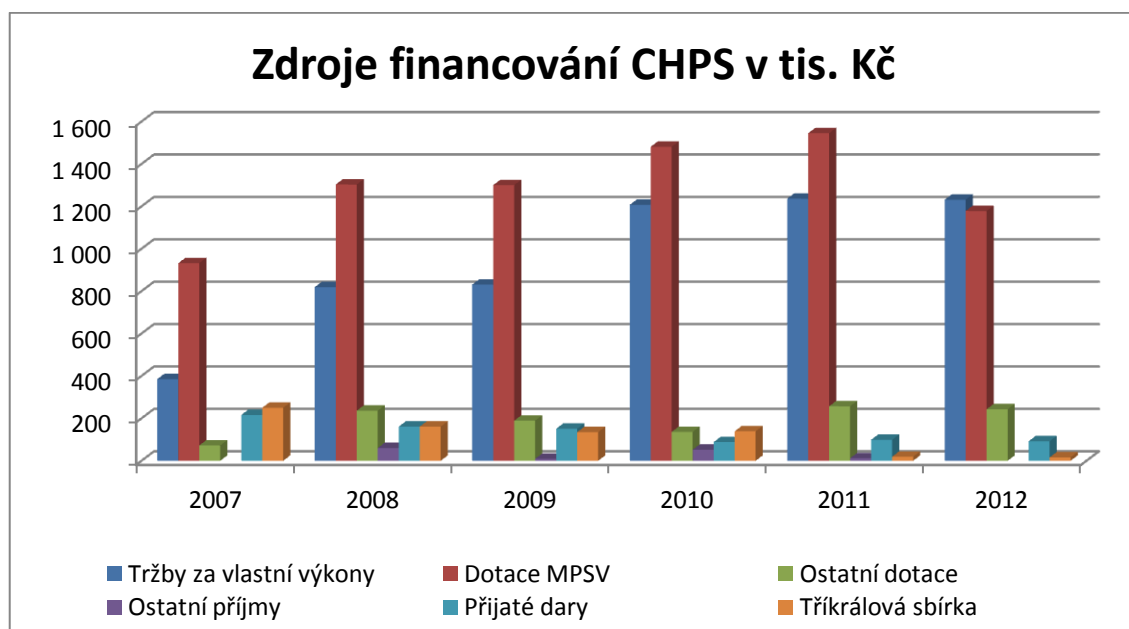
Zdroje financování:

Tabulka 3: Financování CHPS v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby za vlastní výkony	385	819	831	1 207	1 236	1 231
Dotace MPSV	932	1 303	1 300	1 481	1 545	1 178
Ostatní dotace	72	236	189	136	257	243
Ostatní příjmy	-	60	9	52	12	-
Přijaté dary	216	161	151	88	99	92
Tříkrálová sbírka	250	161	135	139	19	16

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 4: Vývoj jednotlivých zdrojů financování CHPS v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 3

Charitní pečovatelská služba je provozována na celkem rozsáhlém území regionu. V některých obcích však není dostatečný zájem o využívání těchto služeb, např. Vrhavěč a zároveň se ne všechny obce chtějí podílet na finančním zajišťování služby. Proto je CHPS provozována pouze v obcích Plánice, Měčín, Švihov, Chudenice a Janovice, kde je služba podporována ze strany obcí i finančně.

CHPS využívá téměř všechny výše jmenované možnosti finančních zdrojů, nevykazuje pouze příjmy od zdravotních pojišťoven. Nejvýznamnějším ze zdrojů jsou dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, které představují téměř 48 % všech prostředků za sledované období. Nezbytně důležité jsou pro středisko i tržby za vlastní výkony, které představovaly cca 35 % všech příjmů.

V případě Charitní pečovatelské služby je možné žádat navýšení financování služby na Klatovsku na základě jednání se zdravotními pojišťovnami a krajem. Protože však nikdo předem neví, kolik lidí bude mít o tuto službu zájem a domácí pečovatelskou službu skutečně získá, je nutné si nejprve zjistit informace o využívání dané služby, které bývají dostupné u obvodních lékařů předepisujících domácí péči. Na základě těchto informací pak probíhá jednání s příslušnými institucemi.

CHPS dosahovala během sledovaného období jak zisk, tak se potýkala se ztrátou. V roce 2012 byla situace nejlepší, neboť se jí podařilo dosáhnout zisku 99 000 Kč, naopak nejhorší výsledky vykazovala v roce 2007, kdy ztráta činila 301 000 Kč.

Osobní asistence (OSA)

Středisko je provozováno od roku 2004.

Služby jsou určeny občanům s těžkým zdravotním postižením. Jsou poskytovány na základě písemné smlouvy. Jedná se o terénní služby. Na financování se spoluúčastní klient.

Posláním je umožnit těžce zdravotně postiženým občanům žít v přirozeném prostředí běžným životem za pomoci osobního asistenta. Snahou je, aby tak klient zvládl ty úkony, které by jinak dělal sám, kdyby nebyl handicapovaný.

Hlavní záměr je podporovat soběstačnost klienta při zajištění chodu domácnosti a osobní péče. Dále začlenění do společnosti a zachování životního stylu a pomoc při uplatňování práv při jednání na úřadech.

Úhrada za službu:

1 hodina – 50 Kč

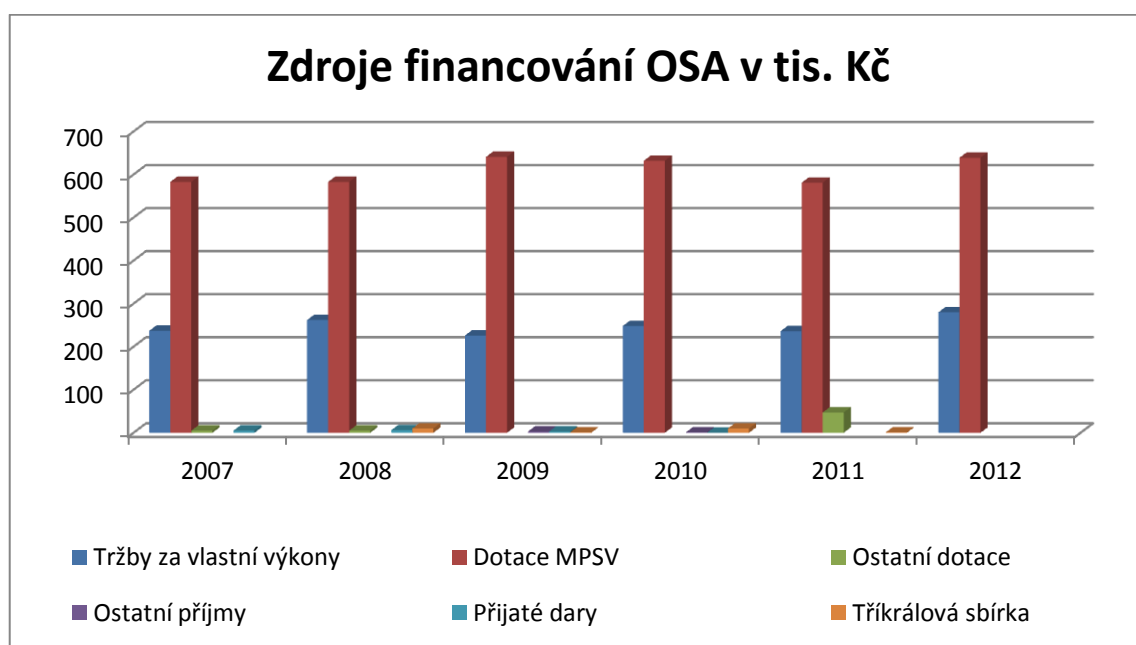
Zdroje financování:

Tabulka 4: Financování OSA v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby za vlastní výkony	237	262	226	248	236	280
Dotace MPSV	583	583	641	632	581	639
Ostatní dotace	5	5	-	-	47	-
Ostatní příjmy	-	-	3	1	-	-
Přijaté dary	5	6	3	-	-	-
Tříkrálová sbírka	-	10	1	10	1	-

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 5: Vývoj jednotlivých zdrojů financování OSA v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 4

Financování Osobní asistence není stanoveno v zákoně. Střediska si musí opatřovat finanční prostředky sama. Jedná se o vícezdrojové financování z dotací, plateb od klientů, sponzorských darů atd. Osobní asistence Klatovy je financována především dotací Ministerstva práce a sociálních věcí (téměř 70 % všech příjmů za sledované období), dříve to bylo grantem. Druhým nejvýznamnějším zdrojem jsou tržby za vlastní výkony, které činí cca 28,4 % celkových příjmů let 2007 až 2012. Je patrné, že uvedené dva zdroje jsou nezbytné pro přežití střediska OSA.

Co se týče výsledku hospodaření, je na tom Osobní asistence velice dobře. Za sledované období vždy dosahovala zisku, výjimkou byl pouze rok 2010, kdy vykázala ztrátu 11 000 Kč, což bylo způsobeno zvýšením nákladů oproti předchozím rokům. Ke zvýšení nákladů došlo i v roce 2012, nemělo to však tak zásadní vliv na to, aby se OSA dostala do ztráty.

Domov pokojného stáří Naší Paní (DPS)

Středisko je provozováno od roku 2005.

Služby jsou určeny seniorům nad 60 let se sníženou soběstačností způsobenou trvale špatným zdravotním stavem, kterým nemůže být zajištěna komplexní péče v prostředí domova.

Posláním je poskytnout seniorům ubytování a nezbytnou péči, umožnit jim plnohodnotný, důstojný a aktivní život v prostředí, které připomíná jejich vlastní domov.

Hlavní záměr je poskytnutí celodenního stravování, hodnotná nabídka volnočasových aktivit, duchovní uspokojení věřících klientů, pomoc při uplatňování práv, udržení vztahu s rodinou a kamarády atd.

Úhrada za službu:

Stravné (5 x za den) – 132 Kč

Ubytování:

- jednolůžkový pokoj – 175 Kč
- dvojlůžkový pokoj – 160 Kč
- trojlůžkový pokoj – 150 Kč

- příspěvek na péči

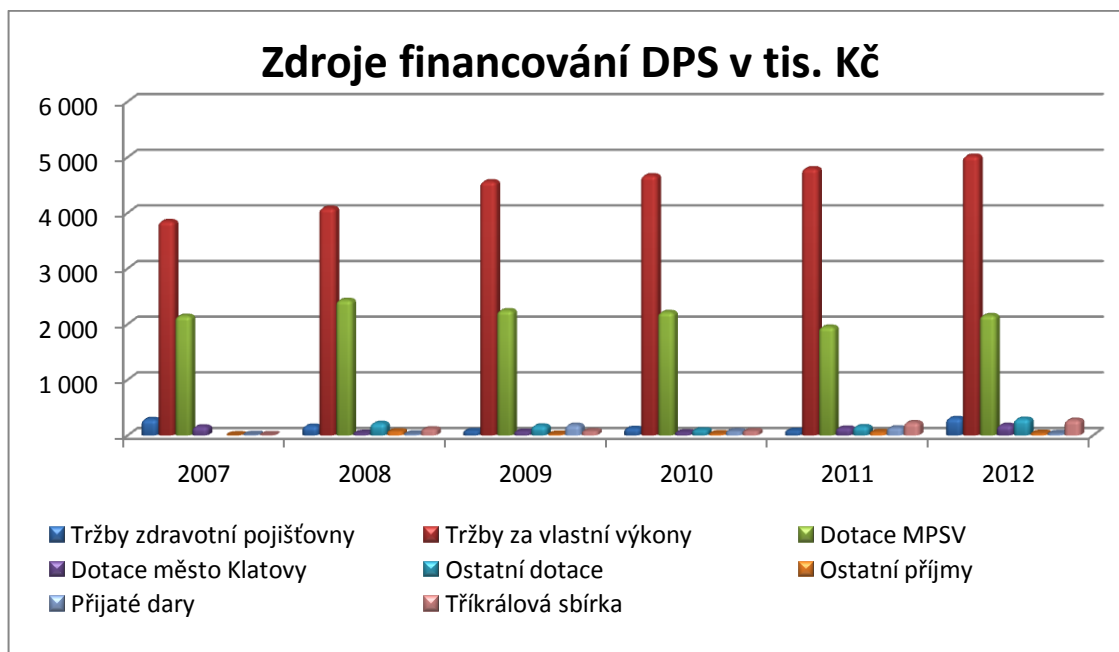
Zdroje financování:

Tabulka 5: Financování DPS v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby zdravotní pojišťovny	290	170	85	127	89	309
Tržby za vlastní výkony	3 848	4 086	4 563	4 671	4 797	5 022
Dotace MPSV	2 145	2 430	2 245	2 213	1 949	2 156
Dotace město Klatovy	156	44	69	56	134	185
Ostatní dotace	-	219	172	100	160	296
Ostatní příjmy	3	78	24	33	62	45
Přijaté dary	15	28	187	81	138	38
Tříkrálová sbírka	10	117	82	85	233	276

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 6: Vývoj jednotlivých zdrojů financování DPS v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 5

DPS je názornou ukázkou toho, že je možno získat finanční zdroje nejen z České republiky, ale je možné se obrátit i na zahraniční sponzory. Před devíti lety, když řeholní sestry půjčily objekt v prostorách tehdejšího kláštera Kongregace školských sester na 50 let Oblastní charitě Klatovy, stála rekonstrukce tohoto objektu téměř 32 mil. Kč. Peněžní prostředky získala Oblastní charita od Centrály německé Charity DCV Freiburg, konkrétně 16,7 mil. Kč, dále bylo uvolněno Sdružením Česká katolická charita z povodňového konta 5,2 mil. Kč (z důvodu prioritního umístění seniorů, které postihla povodeň v Klatovech a okolí v roce 2003). Dalším příspěvkem byly 3 mil. Kč od Caritas Aachen a Essen, 750 tis. Kč od německé nadace Renovabis, 1,3 mil. Kč od Caritas z polského města Gliwice. Samotné Klatovy přispěly nemalou částkou 800 tis. Kč a Oblastní charita díky vlastním sbírkám a dárcovským darům přispěla na rekonstrukci 4 mil. Kč.

V současné době jsou pro DPS nejvýznamnějším zdrojem tržby za vlastní výkony (tvoří téměř 61 % všech příjmů za sledované období) a důležité jsou rovněž dotace MPSV, které činí téměř 30 % všech příjmů. Co se týče ostatních zdrojů financování, podílí se na celkových příjmech pouze nepatrnými procenty, dá se tedy říci, že je existence DPS závislá na prvních dvou jmenovaných zdrojích.

V roce 2007 dosáhl výsledek hospodaření celkem kritických hodnot, ztráta činila 1 168 tis. Kč. Následující rok se ještě o několik desítek tisíc prohloubila. Zlom však nastal v roce následujícím, od kterého se DPS začalo vzpamatovávat, v následujících letech se ztráta snižovala, až do roku 2012, kdy došlo k podstatnému zlepšení v podobě dosažení zisku ve výši 36 000 Kč.

Sociální poradna (SOP)

Středisko je provozováno od roku 2007.

Služby jsou určeny lidem ve špatných sociálních podmínkách, občanům se zdravotním postižením, osobám nacházejícím se ve znevýhodněném prostředí. Jsou poskytovány jak ambulantně, tak terénně.

Posláním je zvýšení informovanosti a samostatnosti uvedených osob, poskytnutí specializované pomoci a podpory při hledání východiska z dané situace.

Hlavní záměr zařízení je motivovat uživatele k samostatnému prosazování vlastních práv a zájmů, hledání východiska při zadlužení, poskytnout rady, jak se orientovat v systému sociálních dávek a služeb.

Úhrada za služby:

Služby jsou poskytovány bezplatně.

Projekt je podporován z evropských sociálních fondů a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu.

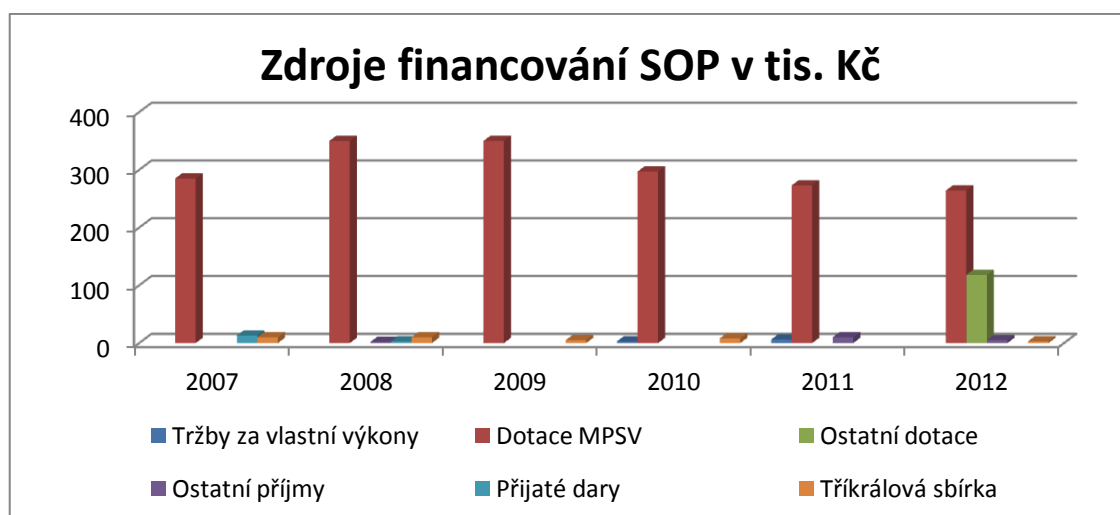
Zdroje financování:

Tabulka 6: Financování SOP v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby za vlastní výkony	-	-	-	3	6	-
Dotace MPSV	285	350	350	297	273	264
Ostatní dotace	-	-	-	-	-	118
Ostatní příjmy	-	2	-	-	10	5
Přijaté dary	13	3	-	-	-	-
Tříkrálová sbírka	10	10	5	8	-	3

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 7: Vývoj jednotlivých zdrojů financování SOP v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 6

Životně důležitým zdrojem je pro SOP dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, která tvoří více než 90 % všech příjmů. Podstatě převyšuje ostatní zdroje financování, které se na celkových finančních zdrojích podílejí pouze nepatrnou částkou. Nedostatek prostředků je důvodem pro to, že Sociální poradna vykazuje téměř ve všech letech, s výjimkou roku 2008, ztrátu, která sice nedosahuje příliš vysokých hodnot, avšak od roku 2009 dochází k jejímu neustálému prohlubování.

Klub pro mládež Budík (NPZ Budík)

Středisko je provozováno od roku 2011.

Služby jsou určeny dětem a mládeži v rozmezí 12 – 26 let, které jsou ohrožené společensky nežádoucími jevy etnické menšiny.

Posláním je výše vymezeným osobám nabídnout místo k aktivnímu trávení volného času a snížit tak riziko trávení volného času na ulici.

Hlavní záměr je vytvořit bezpečné prostředí pro mládež, naučit uživatele přijímat zodpovědnost za své činy. Zařízení zároveň poskytuje individuální poradenství, na základě kterého se uživatel bude samostatně rozhodovat při řešení životní situace a hledání životního směru.

Úhrada za služby:

Služby jsou poskytovány bezplatně.

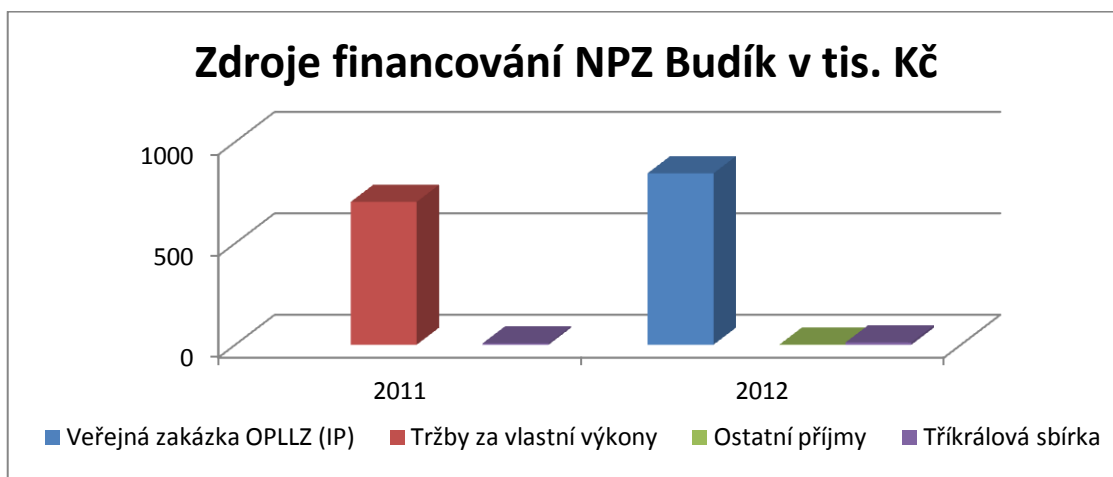
Zdroje financování:

Tabulka 7: Financování NPZ Budík v letech 2011 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok	
	2011	2012
Veřejná zakázka OPLLZ (IP)	-	845
Tržby za vlastní výkony	704	-
Ostatní příjmy	-	1
Tříkrálová sbírka	7	11

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 8: Vývoj jednotlivých zdrojů financování NPZ Budík v letech 2011 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 7

Středisko je provozováno teprve od roku 2011, dostupné jsou tedy pouze informace za dva roky. V roce 2011 byly zdrojem financování pouze tržby za vlastní výkony a zároveň byla NPZ Budík přidělena částka 7 tis. Kč z Tříkrálové sbírky. V roce 2012 se Oblastní charita Klatovy stala se svými individuálními projekty vítězem veřejné zakázky operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Právě NPZ Budík bylo jedním ze tří středisek, na jejichž financování byla určena získaná částka 3 770 000 Kč. Do prostředků Budíku tak připadlo téměř 22,5 % celkové přidělené částky. Zároveň část výtěžku Tříkrálové sbírky šla na financování NPZ Budík, konkrétně jedenáct tisíc, což bylo o čtyři tisíce více oproti předešlému roku.

Nízkoprahový klub pro děti a mládež Chapadlo (NPZ Chapadlo)

Středisko je provozováno od roku 2008.

Služby jsou určeny dětem a mládeži ve věku 12 – 26 let, které jsou ohrožené společensky nežádoucími jevy, vedou rizikový způsob života nebo končí výkon trestu, popřípadě právě opouští zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Dále těm, kteří žijí v sociálně vyloučených lokalitách.

Posláním je nabídnout dospívajícím bezpečné místo určené pro trávení volného času a poradenství důležité pro zapojení do života vrstevníků.

Hlavním záměrem je vytvořit bezpečné prostředí pro děti a mládež, naučit uživatele přijímat zodpovědnost za své činy a přijmout návyky zdravého životního stylu. Zařízení zároveň poskytuje individuální poradenství, na základě kterého se uživatel bude samostatně rozhodovat při řešení životní situace a hledání životního směru.

Úhrada za služby:

Služby jsou poskytovány bezplatně.

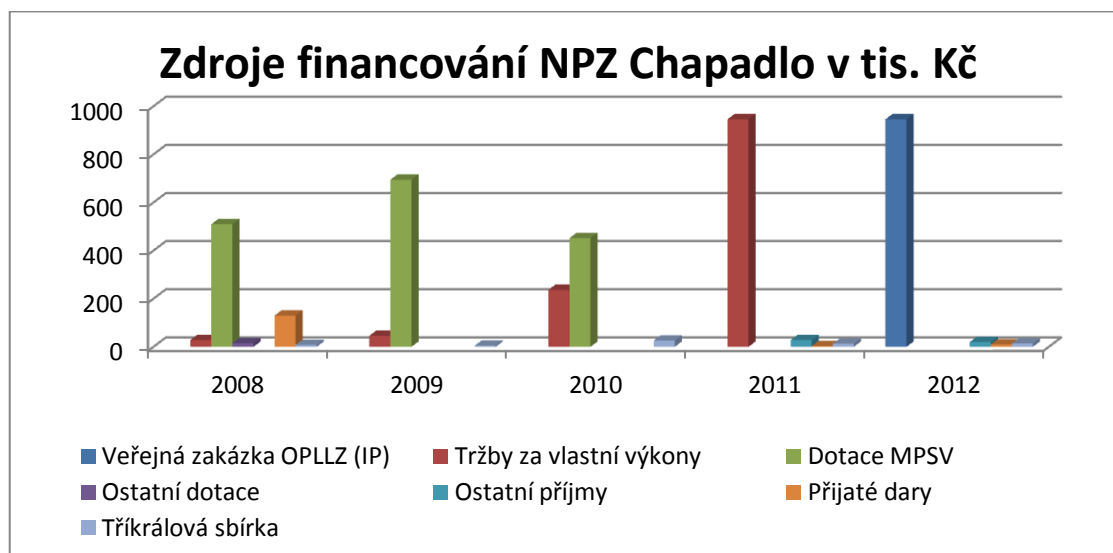
Zdroje financování:

Tabulka 8: Financování NPZ Chapadlo v letech 2008 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok				
	2008	2009	2010	2011	2012
Veřejná zakázka OPLLZ (IP)	-	-	-	-	946
Tržby za vlastní výkony	28	46	237	946	-
Dotace MPSV	510	695	452	-	-
Ostatní dotace	15	-	-	-	-
Ostatní příjmy	-	-	-	28	20
Přijaté dary	130	-	-	3	10
Tříkrálová sbírka	8	5	26	13	14

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 9: Vývoj jednotlivých zdrojů financování NPZ Chapadlo v letech 2008 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 8

Od vzniku střediska v roce 2008 až do roku 2010 byly hlavním zdrojem financování dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, které se za dané tři roky podílely na financování z cca 77 %. V následujícím roce už NPZ Chapadlo tyto dotace čerpat nemohlo a bylo závislé pouze na tržbách za vlastní výkony. Ostatní zdroje v tomto roce tvořily pouze nepatrný podíl na financování. Lze říci, že záchranou pro Chapadlo byla výhra veřejné zakázky operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, ze které připadlo na NPZ cca 25 % celkově přidělené částky.

Výsledek hospodaření nedosahuje příliš optimistických hodnot. Chapadlu se nepodařilo ani v jednom ze sledovaných let dosáhnout zisku. Pohybuje se pouze ve ztrátě, která naštěstí nedosahuje takových hodnot, aby zařízení muselo přerušit svoji činnost.

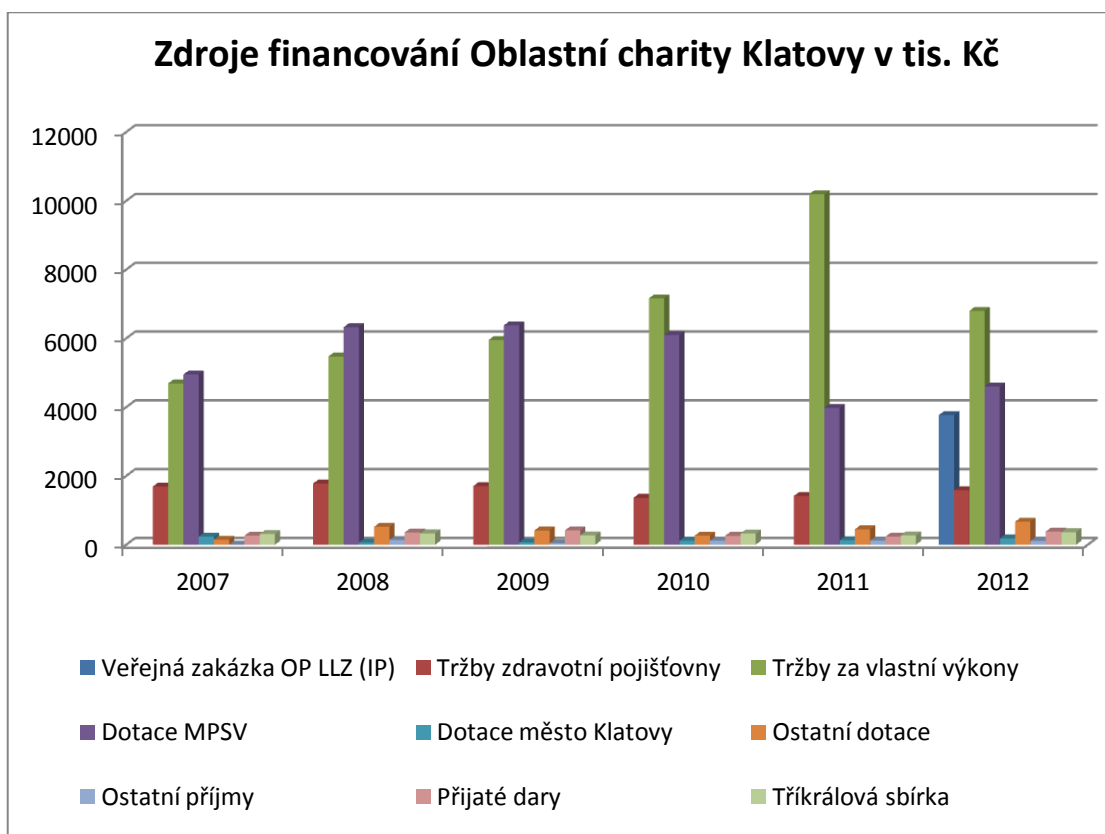
8.3 Financování Oblastní charity Klatovy celkem

Tabulka 9: Financování Oblastní charity Klatovy v letech 2007 - 2012

Zdroj financování v tis. Kč	Rok					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Veřejná zakázka OP LLZ (IP)	-	-	-	-	-	3 770
Tržby zdravotní pojišťovny	1 694	1 781	1 708	1 367	1 418	1 585
Tržby za vlastní výkony	4 690	5 473	5 954	7 164	10 193	6 800
Dotace MPSV	4 951	6 326	6 381	6 101	3 981	4 604
Dotace město Klatovy	236	64	69	116	134	185
Ostatní dotace	148	523	416	264	450	671
Ostatní příjmy	3	140	42	117	118	110
Přijaté dary	263	357	419	262	237	383
Tříkrálová sbírka	312	331	270	326	270	366

Zdroj: Výroční zprávy Oblastní charity Klatovy dostupné z: <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Graf 10: Vývoj jednotlivých zdrojů financování OCH Klatovy v letech 2007 - 2012

Zdroj: Zpracováno dle: Tabulka 9

Poté, co byly výše rozebrány zdroje financování jednotlivých středisek, je nutné zhodnotit Oblastní charitu jako celek. Nejvýznamnějším zdrojem jsou tržby za vlastní výkony, tvořící za sledované období kolem 43 % celkových příjmů. OCH Klatovy si vlastní činností opatřuje prostředky, aby je poté mohla investovat do realizace svého poslání a nemusela být odkázána pouze na pomoc zvenku. Přesto nemůže být samofinancování jediným možným způsobem získávání finančních zdrojů, v případě neziskových organizací by mělo být chápáno spíše jako doplňkové. OCH Klatovy získává takto prostředky především za služby, které poskytuje svým klientům. Oproti např. prodeji vlastního zboží, pronájmu majetku nebo poplatkům za členství, které jsou také formou samofinancování, je poskytování služeb náročnější nejen na čas, ale zároveň z hlediska odbornosti a kvalifikace pracovníků, kteří musí vykonávat činnosti v co možná nejvyšší kvalitě. Příjmy za vlastní výkony charita využívá k tomu, aby překlenula období, kdy nemá dostatek prostředků z jiných zdrojů, jako např. dotací a grantů.

Dalším zdrojem, bez kterého by se Oblastní charita Klatovy jen stěží obešla, jsou dotace Ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto tvoří téměř 35 % všech příjmů za sledované období. Na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí jsou uvedeny výsledky dotačních řízení v roce 2013, kdy OCH Klatovy získala dotaci ze státního rozpočtu v celkové výši 4 666 000 Kč, tato částka byla rozdělena mezi jednotlivá střediska následujícím způsobem: 256 000 Kč obdržela Sociální poradna, 1 431 tis. Kč připadlo na Domov pokojného stáří Naší Paní, 1 699 tis. Kč získala Charitní pečovatelská služba, 350 000 Kč pomohlo Domovu sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni, 639 000 Kč navýšilo prostředky Osobní asistence a z 291 000 Kč se může těšit NPZ Chapadlo. Je pravděpodobné, že Oblastní charita Klatovy může počítat s těmito dotacemi i do budoucna.

OCH Klatovy vyhrála v roce 2012, jak už bylo řečeno, veřejnou zakázku operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost ve výši celkem 3 770 000 Kč za individuální projekt, která byla rozdělena tak, že největší část, tj. 1 979 tis. Kč (cca 52,5 %) byla přidělena Domovu sv. Zdislavy pro matky s dětmi, zbytek se použil na financování Nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, konkrétně Chapadlo získalo 946 000 Kč (zhruba 25 %) a Budík 845 000 Kč (asi 22,5 %).

Dvě střediska (Charitní ošetrovatelská služba a Domov pokojného stáří Naší Paní) vykazují v závislosti na svojí činnosti, zdravotní péči o klienty, tržby zdravotní pojišťovny. Nejedná se o zanedbatelné částky a i přes existenci pouze u dvou středisek dosahují kolem 10 % veškerých příjmů za sledované období.

Další jmenované zdroje se podílí na celkových příjmech menšími procentuálními hodnotami, konkrétně ostatní dotace tvoří téměř 3 %, přijaté dary a příjmy z Tříkrálové sbírky přibližně 2 %, nepatrně podporuje charitu i město Klatovy (0,86 %) a ostatní příjmy dosahují 0,57 %.

Jelikož Oblastní charitu jako celek tvoří jednotlivá střediska, která jsou její neoddelitelnou součástí, je logické, že pokud střediska hospodařila převážně se ztrátou, nebude tomu ani v tomto případě jinak. OCH Klatovy vykazovala od roku 2007 až do roku 2011 vždy ztrátu, v posledním sledovaném roce však došlo k podstatnému zlepšení situace. Výsledek hospodaření v tomto roce byl kladný a dosáhl hodnoty 92 000 Kč.

9 Návrhy opatření

Oblastní charita Klatovy využívá ve sledovaném období různých zdrojů financování, i přesto ne vždy dosahuje pouze kladného výsledku hospodaření. Dá se naopak říci, že se OCH spíše potýká s problémy v podobě ztráty, protože není schopná pokrýt veškeré náklady, které vznikají ve spojení s poskytovanými službami. Proto na následujících stránkách jsou předloženy návrhy, jak situaci financování zlepšit.

Jako hlavní možnost, jak rozšířit zdroje financování, je zaměření se na fundraising. Je to velice důležitý plánovaný proces, na jehož efektivním využívání často závisí existence organizace. Podle vedoucí ekonomického oddělení p. Maňasové Oblastní charita Klatovy nemá žádné fundraisery. Je zřejmé, že ve většině případů je přežití střediska závislé pouze na několika málo zdrojích, jejichž absence by měla katastrofické následky. Proto je nutné rozšiřovat fundraisingovou základnu o nové dárce a tím závislost redukovat.

OCH Klatovy oslovuje potenciální dárce prostřednictvím letáků nebo při dni otevřených dveří. To samotné však nestačí, a proto by organizace měla zvážit, zda nezaměstnat fundraisera. Nemusí se jednat hned o profesionálního pracovníka na plný úvazek, to by znamenalo vydání nemalých prostředků na jeho plat a pokrytí provozních nákladů s ním spojených. Možností je například dobrovolník. Zde se však předpokládá, že tato osoba bude důvěryhodná a bude disponovat dostatkem času a dovedností pro to, aby mohla být zaškolená na fundraisera. Eventuálně připadá v úvahu částečný úvazek nebo časově omezená doba. Ve stanoveném časovém horizontu se pak ukáže, zda se dostavily požadované výsledky a organizace může případně fundraisera zaměstnat na stálo nebo s ním prodloužit smlouvu.

Finanční prostředky lze získat také zavedením dárcovských SMS (DMS). Jedná se o projekt, na kterém spolupracuje Fórum dárců, což je sdružení, které se zaměřuje na posílení filantropie v ČR a Asociace provozovatelů mobilních sítí. DMS jsou mezi lidmi velice populární, výhodou je jednoduchost a zároveň motivace k filantropii poměrně nízkou cenou. To přesvědčí i ty, kterým by se posílání finančních prostředků na účet mohlo zdát zbytečné či složité. Zároveň u takto investovaných prostředků je jistota, že

se dostanou jen k důvěryhodným, prověřeným a zároveň spolehlivým organizacím. Zapojené organizace totiž mají zveřejňovací povinnost, která se týká využití prostředků, což je zpětnou vazbou pro dáorce, kteří si tak mohou ověřit, jestli peníze putovaly tam, kam měly.

Do služby DMS se mohou zapojit NNO, které splňují určité podmínky:

- veřejně prospěšné NNO s právní formou např. nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, evidované církevní právnické osoby, které poskytují sociální, zdravotní, vzdělávací nebo kulturní služby
- NNO, které provozují činnost v oblasti sociální a humanitární, zdravotní, ochrana lidských práv, péče o ohrožené a znevýhodněné děti a mládež atd.
- mají veřejnosti přístupné výroční a finanční zprávy nejméně za poslední 2 roky

Tyto podmínky Oblastní charita Klatovy splňuje, jediný předpoklad, který by musela dodatečně splnit je zřízení veřejné sbírky pronájemem telefonní linky, která by byla určena na shromažďování příspěvků po dobu konání sbírky.

V úvahu připadá také podání žádosti o grant u Nadace rozvoje občanské společnosti, která existuje již 20 let. Posláním organizace je rozvoj občanské společnosti a neziskového sektoru, dárcovství a dobrovolnictví. Podporovanými organizacemi jsou ty, jež poskytují pomoc pro ohrožené a znevýhodněné skupiny lidí, obhajují práva a demokracii, přispívají k vzájemné toleranci a soužití minorit ve společnosti. Mezi nejdůležitější cílové skupiny patří děti a mládež, které jsou podporovány v rámci speciálních programů. Nejvýznamnější činností nadace je poskytování příspěvků v rámci grantových programů na přesně definované projekty NNO registrovaných v České republice. Společně s Nadací partnerství je Nadace rozvoje občanské společnosti administrátorem Fondu pro nestátní neziskové organizace, který je následníkem Blokového grantu pro nestátní neziskové organizace, na jehož základě NROS přidělila na podporu projektů NO téměř 9,5 mil. EUR. Pro žádost o grant na období 2009 - 2014 byly vyhlášeny dvě výzvy, uzávěrka druhé byla v březnu 2014. Z toho vyplývá, že už se Oblastní charita Klatovy nemůže účastnit žádosti na toto období, může se však na získávání prostředků z těchto zdrojů zaměřit v období budoucím.

Jako jedna z možností se jeví registrování na portálu Darujspravne.cz. Jedná se o projekt, do kterého je zapojeno kolem 228 organizací, mimo jiné i Charita České republiky. Darujspravne.cz je prvním projektem v ČR, který se zaměřuje na individuální dárce. Cílem je rozvoj a stimulace dárcovství a zapojení veřejnosti do neziskových projektů. Snahou je zkrácení cesty od dárců k neziskovým organizacím. Ten, kdo se chce na portálu registrovat, musí splnit určité předpoklady, jako je registrace veřejné sbírky, zveřejňování výročních a finančních zpráv, informování veřejnosti o využití finančních prostředků a v případě nejasností předložení potřebných materiálů.

10 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat vybranou nestátní neziskovou organizaci z hlediska zdrojů jejího financování. V případě zjištěných nedostatků mělo být navrženo řešení ke zlepšení systému financování.

V první části práce je zpracován literární přehled, jehož účelem je uvedení do problematiky neziskových organizací a zdrojů financování.

Praktická část hodnotí zdroje financování v organizaci Oblastní charita Klatovy, přičemž sledovaným obdobím je rok 2007 až 2012.

Pro nestátní neziskové organizace je typické, že využívají vícezdrojového financování. Ani v případě OCH Klatovy tomu není jinak. Tato organizace konkrétně ve sledovaném období vykazovala celkem 9 různých druhů zdrojů.

OCH Klatovy tvoří celkem 8 středisek, která jsou její neoddělitelnou součástí, současně jí vytváří a ovlivňují. Aby mohlo být rozebráno využívání zdrojů charity celkově, musela předcházet analýza nejprve jednotlivých středisek.

Charitní ošetrovatelská služba využívala pouze dvou druhů příjmů, konkrétně se jednalo o tržby zdravotní pojišťovny a tržby za vlastní výkony. Dalo by se očekávat, že je to příliš málo na to, aby mohlo středisko fungovat. Opak je ale pravdou. Pouhé dva druhy příjmů stačily na to, aby za sledované období pokryly veškeré náklady. Přesto by měla CHOS uvažovat o tom, jak rozšířit své zdroje pro případ, že by došlo k negativním výkyvům dosavadních zdrojů. Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní byl až do roku 2010 financován formou dotací Ministerstva práce a sociálních věcí. Rok 2011 znamenal z hlediska zdrojů financování kritický zlom, středisko bylo závislé pouze na vlastních příjmech. V následujícím období se už situace zlepšila na základě přidělení prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Charitní pečovatelská služba a Osobní asistence využívaly stejné druhy zdrojů, u obou středisek je patrná závislost na dotacích Ministerstva práce a sociálních věcí a na tržbách za vlastní výkony. V domově pokojného stáří Naší Paní byla situace obdobná, oproti předešlým vykazovalo středisko navíc tržby zdravotních pojišťoven a podpory se mu dostalo ze strany města Klatovy formou dotací. S nepřívetivou situací z hlediska zdrojů financování se muselo potýkat středisko Sociální poradna, které bylo existenčně závislé pouze na dotacích MPSV, tvořících více než 90 % příjmů. Nízkoprahová zařízení pro

děti a mládež jsou dvěma ze tří středisek, na jejichž financování byly rozděleny prostředky z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Co se týče výsledku hospodaření, nejlepší hodnoty za sledované období vykazovala Charitní ošetrovatelská služba. Téměř ve všech obdobích dosáhla zisku, s výjimkou roku 2010, kdy se dostala do ztráty ve výši 10 000 Kč. Podobně na tom s hospodařením byla i Osobní asistence, pro kterou byl ztrátovým obdobím rovněž rok 2010, výše činila – 11 000 Kč. Naopak nejhorší situace byla v Domově sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, kdy se středisku nepodařilo dosáhnout zisku ani v jednom roce za sledované období. Podobně na tom byla i nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Chapadlo a Budík. V případě posledního jmenovaného může být ztráta způsobena tím, že středisko je provozováno teprve dva roky a v této době se mu zatím nepodařilo nalézt vhodné zdroje financování.

V případě rozboru využívání zdrojů Oblastní charity Klatovy celkově výsledky říkají, že nejvýznamnějším zdrojem byly tržby za vlastní výkony, představované především platbami získanými od klientů za poskytnuté služby, které tvořily cca 43 % celkových příjmů. Na druhém místě z hlediska významnosti byly dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, na kterých záviselo přežití a existence organizace. Tyto příjmy tvořily téměř 35 % všech zdrojů. Závislost pouze na některých prostředcích představuje pro nestátní neziskovou organizaci vždy zásadní hrozbu. Neočekávaná absence těchto zdrojů pak může velice negativně ovlivnit fungování organizace, v nejhorším případě může vést až k úpadku.

Úspěchem v roce 2012 byla výhra veřejné zakázky operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a s tím spojený příliv finančních zdrojů ve výši 3 770 000 Kč. Tato částka znamenala velkou pomoc pro 3 střediska, mezi které byly prostředky rozděleny.

Kolem 10 % činily tržby zdravotní pojišťovny, které vykazovaly pouze dvě střediska, a to Charitní ošetrovatelská služba a Domov pokojného stáří Naší Paní. Zbylé druhy příjmů nepřesáhly sice hodnotu 3 %, avšak i tyto pro někoho možná zanedbatelné částky hrají v organizaci svoji úlohu a pomáhají ji udržovat při životě.

Jelikož jednotlivá střediska hospodařila převážně se ztrátou, vyplývá z toho, že v případě celkového výsledku hospodaření Oblastní charity tomu nebude jinak. Ztrátu vykazovala téměř ve všech sledovaných letech s výjimkou roku 2012, kdy byla situace podstatně lepší. Záporné hodnoty jsou způsobeny nedostatkem finančních zdrojů, na

základě kterého dochází k tomu, že organizace není schopna pokrýt 100 % svých nákladů. Jako jedno z možných východisek z problémů se jeví zaměření organizace kromě pomoci druhým i na aktivity spojené s hledáním nových možností, jak si opatřit dostatečné množství finančních zdrojů, tedy zefektivnit fundraising. A protože Oblastní charita Klatovy nemá žádné fundraisery, mohla by pro začátek zaměstnat fundraisera na částečný úvazek nebo omezenou dobu, např. rok, a na základě výsledků se pak rozhodnout, zda ve spolupráci pokračovat či nikoliv.

Je očividné, že neustálý „boj“ s nedostatkem finančních prostředků je v Oblastní charitě Klatovy na denním pořádku. Přesto charita svůj „boj“ nevzdává a stále se snaží dávat naději lidem, kterým se nedostává jiné pomoci, a to i přes omezené možnosti, které má.

I. Summary and keywords

The aim of this Bachelor thesis, "Sources of funding of non-governmental organization", is to analyse the non-governmental organization in terms of the sources of its funding. First, the thesis introduces the issue of non-profit organizations in general and defines the theoretical concepts associated with this area. It describes some types of non-profit organizations and their division into those that deal with public administration - state non-profit organizations, and those which operate on the basis of non-state ownership, their funding is not conditional on the provision of public budget resources, employees are not civil servants, the principle of voluntary work often takes place here together with the principles of community solidarity and charity – non-state non-profit organization. The important thing is also an indication of the resources which are used to finance non-governmental organizations. The planned process, including activities, methods and procedures to ensure the acquisition of financial or other resources to the activities of non-profit organizations, it is an important concept issue of non-profit organizations, fundraising, which is described in this thesis as well.

The Regional charity of Klatovy was chosen to be a practical part of the thesis. The previously used sources of funding were discussed in the first place. The Regional charity is consisted of individual centres, which are an inseparable part, that is why the work analyses these centres first and then it focuses on the charity overall. The results showed that it is necessary to take certain measures to streamline the system of financing, as Regional charity of Klatovy, they are often faced with challenges in the form of negative income. Finally, the paper presents the opportunities to streamline funding and the improvement of the overall situation.

Keywords

non-profit organizations, non-governmental organizations, fuding, fundraising, marketing

II. Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

- Duben, R. (1996). *Neziskové organizace. Část I., Charakteristika, poslání a řízení: učební text*. Praha: Fakulta managementu VŠE.
- Frič, P., & Goulli, R. (2001). *Neziskový sektor v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia.
- Hamerníková, B. (1999). *Veřejné finance - učebnice*. Praha: Eurolex Bohemia.
- Hamerníková, B. (2000). *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia.
- Hloušek, J., & Hloušková, Z. (2011). *Získávání zdrojů na aktivity nno působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Novotný, J. (2004). *Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací)*. Praha: Oeconomica.
- Plamínek, J. (1996). *Řízení neziskových organizací: první český rádce pro pracovníky v občanských sdruženích, nadacích, obecně prospěšných společnostech, školách, církvích a zdravotnických zařízeních*. Praha: Nadace Lotos.
- Rektořík, J. (1998). *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Brno: Masarykova univerzita.
- Růžičková, R. (2006). *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. (8th ed.). Olomouc: ANAG.
- Salamon, L. M., Anheier, H. K., & Sokolowski, W. S., et al. (1996). *The emerging sector*. Baltimore, USA: The Johns Hopkins University Institute for Policy Studies.
- Strečková, Y., & Malý, I., et al. (1998). *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Praha: Computer Press.
- Šedivý, M., & Medlíková, O. (2009). *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing.
- Šimková, E., & Anheier, H. K. (2006). *Management a marketing v praxi neziskových organizací: (mezinárodní srovnání)*. (2nd ed.). Hradec Králové: Gaudeamus.
- Škarabelová, S. (2005). *Definice neziskového sektoru: sborník příspěvků z internetové diskuse cvns*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru.

Internetové zdroje:

Charita Česká republika. (2013). *Výroční zpráva 2012*. Retrieved March 30, 2014, from <http://www.charita.cz/res/data/015/001701.pdf?seek=1373532278.pdf>

MPSV.CZ - Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. (2012). *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013*. Retrieved April 5, 2014, from <http://www.mpsv.cz/cs/6018>

O službě dárcovská SMS. (n.d.). *Darcovská DMS*. Retrieved April 15, 2014, from <http://www.darcovskasms.cz/o-projektu-darcovska-sms/o-sluzbe-darcovska-sms.html>

Oblastní charita Klatovy. (2011). *Výroční zprávy*. Retrieved April 10, 2014, from <http://www.charitakt.cz/vyrocní-zpravy/>

Legislativa:

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

III. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Členění národního hospodářství na jednotlivé sektory	12
Obrázek 2: Organizace Charity Česká republika.....	26

Seznam tabulek

Tabulka 1: Financování CHOS v letech 2007 - 2012	31
Tabulka 2: Financování DMD v letech 2007 - 2012	33
Tabulka 3: Financování CHPS v letech 2007 - 2012.....	35
Tabulka 4: Financování OSA v letech 2007 - 2012.....	37
Tabulka 5: Financování DPS v letech 2007 - 2012	39
Tabulka 6: Financování SOP v letech 2007 - 2012	41
Tabulka 7: Financování NPZ Budík v letech 2011 - 2012	42
Tabulka 8: Financování NPZ Chapadlo v letech 2008 - 2012.....	44
Tabulka 9: Financování Oblastní charity Klatovy v letech 2007 - 2012	45

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj tržeb zdravotní pojišťovny CHOS v letech 2007 - 2012.....	31
Graf 2: Vývoj tržeb CHOS za vlastní výkony v letech 2007 - 2012	31
Graf 3: Vývoj jednotlivých zdrojů financování DMD v letech 2007 - 2012.....	33
Graf 4: Vývoj jednotlivých zdrojů financování CHPS v letech 2007 - 2012.....	35
Graf 5: Vývoj jednotlivých zdrojů financování OSA v letech 2007 - 2012.....	37
Graf 6: Vývoj jednotlivých zdrojů financování DPS v letech 2007 - 2012.....	39
Graf 7: Vývoj jednotlivých zdrojů financování SOP v letech 2007 - 2012.....	41
Graf 8: Vývoj jednotlivých zdrojů financování NPZ Budík v letech 2011 - 2012.....	43

Graf 9: Vývoj jednotlivých zdrojů financování NPZ Chapadlo v letech 2008 - 2012... 44

Graf 10: Vývoj jednotlivých zdrojů financování OCH Klatovy v letech 2007 - 2012... 46

IV. Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
DCV	Der Deutsche Caritasverband
DMD	Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni
DMS	Dárcovská SMS
DPS	Domov pokojného stáří Naší Paní
CHOS	Charitní ošetrovatelská služba
CHPS	Charitní pečovatelská služba Plánice, Měčín, Švihov, Chudenice, Janovice
Kč	Koruna česká
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NH	Národní hospodářství
NNO	Nestátní nezisková organizace
NO	Nezisková organizace
NPZ	Nízkoprahové zařízení
NROS	Nadace rozvoje občanské společnosti
OCH	Oblastní charita
OPLLZ (IP)	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost (individuální projekt)
OSA	Osobní asistence
SMS	Short Message Service
SP	Sociální poradna